

THE BOOK WAS DRENCHED

TIGHT BINDING BOOK

**TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198490

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ^{K84} S34A Accession No. K1191

Author వీరేశలింగం పంతులు

Title వీరేశలింగం పంతులు - 1931

This book should be returned on or before the date last marked below.

॥ श्रीः ॥

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸತೀಹಿತೈಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧

ABALADAURJANYAM

ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯಂ

ಸಂಚನಗೂಡು

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸತೀಹಿತೈಷಿಣೀ ಮಾತೃಮಂದಿರದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಕಟವಾದುದು

೧೯೩೧

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮುದ್ರಣ ೨,೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು

ಇದರ ಸರ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಸಂಪಾದಕಿಯರದಾಗಿರುವುದು

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರೆಸ್, ಮೈಸೂರು ರೋಡ್

ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ

೧೯೩೧

ಶ್ರೀಃ
 ಪ್ರಸೀದತು
 ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾ

ತ್ವದ್ವತ್ಸವಾಚಾ ತವ ಕಿಂಕರೇಣ
 ತ್ವತ್ತೀತಿಕಾಮೇನ ಮಯಾಕೃತೇನ |
 ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಹರೇ ಸವಿಷ್ಟುಃ
 ಪ್ರೀತೋಭವತ್ವಂ ಕರುಣಾದ್ರದೃಷ್ಟಿಃ ||

ಸಮರ್ಪಣಂ

(ಏಭವ ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ ಲ ಭೀಷ್ಮಾಷ್ಟಮಿ ಸ್ಥಿರವಾಸರ)

‘ಶ್ರೀಪಾದರೇಣು’

ಸತೀಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥನಾ.

ಸತೀಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ ೧೩ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಸತೀಹಿತೈಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಹತ್ತನೇ ಪುಸ್ತಕವಾದ 'ಪೂರ್ಣಕಲೆ' (ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ) ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಪಾಚಕರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೧ ನೇ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಆನಂದಮಯಿಯನ್ನೂ, ೧೨-೧೩ನೇ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿ ಮಣಿಮಾಲಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿ ೧೩ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಡಿದಂತೆ ಮಾಡಲಾರದೆ ತಪ್ಪಿ ಸತೀಹಿತೈಷಿಣೀ ಅಭ್ಯುದಯೇಚ್ಛುಗಳ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದುದು, ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಇಂದಿಗಾದರೂ ಸತೀಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಪುನರ್ದರ್ಶನದ ಯೋಗವನ್ನು ಕಂಡೆವೆಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಾಹಸಮಾಡಿ ನಿಂದುದಾಯ್ತು. ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಜಲೆಯರಾದ **ಮಣಿಮಾಲಾ, ಆನಂದಮಯಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರ** ಅಂತರ್ಬಹಿಃಸಂಸ್ಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಮೊದಲು **"ಅಬಲಾ ದಾರ್ಜನ್ಯ"**ವೆಂಬ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೇ ಸತೀಹಿತೈಷಿಣಿಯ ೧೧ ನೇ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಕಾಳಯುಕ್ತ-ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಧಿನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು. ಇಂದಿನಿಂದ ಸತೀಹಿತೈಷಿಣಿಯು ನಿಯತವಾಗಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಚಂದಾದಾರರ ಹಸ್ತವನ್ನಲಂಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವೆಂಬಷ್ಟು ನಿವೇದಿಸಿ, ಇಂದು ಸಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ಸತೀಹಿತೈಷಿಣಿಗೆ (ಅಡ್ವಾನ್ಸು) ಮುಂಗಡವನ್ನಿತ್ತಿರುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿ ಪುಸ್ತಕವೂ "ಆ.ರಿ. ಪಾರ್ಸಲ್" ದ್ವಾರಾ ಕಳುಹಲ್ಪಡುವದು. ಮಣಿಮಾಲೆ ಮುಂದಿನ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳದಲ್ಲಿ ಸಿಮ್ಮ ಕರಕಮಲಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ವವೋದೂತ ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ, ದ್ವಾದಶಿ,)
 ಶಾ|| ೩೧-೧-೧೯೩೧.)

ಇಂತು ನಿವೇದಿಸುವ,
ಹಿತೈಷಿಣಿ.

ಶ್ರೀ :

ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ

ಪ್ರೀರಂಗೇಶಯಯಾ ಕರೋತಿ ಜಗತಾಂ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕ್ಷಯಾ |
ನತ್ರಾಮುತ್ರಚ ಭೋಗಮುಕ್ತಯ ಸುಖಂ ವೋಕ್ಷಂಚ ತತ್ತತ್ಪ್ರಾಣಾ ||
ತತ್ಪ್ರಾಣತಂತ್ರಮಸಾಸ್ಯ ಕಲ್ಮಿತ ಜಗತ್ ಕ್ಷೇಮಾತಿ ಹೃದಾ ಸ್ತುತಃ |
ಕಾನ್ತಿಸ್ತೇ ಕರುಣಾ ಸವೀ ಷಜಯತಾಂ ಕ್ಷೇಮಾಯ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಂ ||

(ಕ . ಪೂ .)

ಕ್ಷಮಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ .

ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಭಗಿನಿಯರೇ, ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ.

“ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಉಗ್ರರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಹಿತ್ತೈಸಿಣಿ-ನಂದಿಸಿಯರನ್ನು ಒಗೆಯಬೇಡಿರಿ, ತಾಯಿಯರೇ, ಕೈಸೀಟ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆನು ; ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ! ಹೆಸರಿತ್ತಿದುದೇ ಸಾಕೆಂದು ಮುಳಿದು ಮೂದಲಿಸಬೇಡಿರಿ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಈ ಬಗೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯರೋಪದ ವೃಥಾಲಾಪದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದಾಟಿರುವೆನೆಂದು ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಳೆದು, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಅನರ್ಥ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಸಿಮ್ಮು ಕೋಮಲ ಹೃದಯ ವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆರಬೇಡಿರಿ !

ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವು ಅಷ್ಟು ಸಿಂಧುವಾದುದಲ್ಲ ; ಸ್ತ್ರೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಿಂಧಿ ಸುವುದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ; ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ, ನೀವು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ ? ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಾಗಿದ್ದು ಆ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗವನ್ನು ದೂರಿಗೆಳೆದಾಡುವೆನೆಂದರೆ, ನಂಬಬಹುದಾದ ಮಾತೇ ? ಅಂತಹ ಸ್ವರೂಪನಾಶನದ—

ಆತ್ಮಘಾತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದು ನನ್ನ ಶೀಲವಲ್ಲ. ಆ ಸರಮು ಪೂಜ್ಯಕಾದ ಆರ್ಯಮಾತೆಯೇ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಮಾತೆಯೂ ಧೈರಿಯ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಆಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಆ ತಾಯಿಯ ಅಂಶರೂಪಿಣಿಯರಾದ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೂರಿದರೆ ಅದು ನನ್ನ ತಾಯಿಗೂ ಸೇರಿದಂತಾದೀತೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ನಾನು, ನನ್ನ ಭಗಿನಿಯರನ್ನೂ ದೂರಿಗಳೆಂದು ಅದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲಂಕವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಅನರ್ಥವನ್ನುಂಟುಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಾದರೂ ನೆನೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಂಬಿರಿ!

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದೇಕೆ? ನಮ್ಮವ ರಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯವೆಳೆಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲವೋ” ಎಂದು ಕೇಳುವಿರೇನು? ಭಗಿನಿ ಯಿರೇ! ಆದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಾಗಿರುವಿರನ್ನುವೆನು. ನೋಡಿರಿ,— ಆವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತು ವಿಷಯವಾಗಿ, ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ನೋಡಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗುಣಭಾಗಗಳು ಹಲವು ತಿಳಿದು ಬಂದು, ಒಂದೆರಡು ದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂತೆಂದರೂ ಸಾಕು, ನಾವು ಅದರ ದೋಷವನ್ನೇ ಉದ್ಘಾಟನ ಮಾಡುವೆವು. ಅದೇಕೆ? ಅದು ಗುಣಸಮೂಹ ದಿಂದ ಸುತ್ತವರಿದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿ, ನಿರ್ದುಷ್ಟ ವಸ್ತುವೆನ್ನಿಸಲಾರದೆಂದಲ್ಲವೇ, ಅದನ್ನು ದೋಷ ಸಿರ್ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹಾಗೆ ಉದ್ಘಾಟನ ಮಾಡಲೆಳಸುವೆವು? ಹಾಗೆಂದ ಬಳಿಕ ಸಿಟ್ಟೀಕೆ?

ನಮ್ಮ ನಾರೀವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸೌಜನ್ಯರೂಪದ ಕೋಮಲತೆಯ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪ್ರೇಮ, ಪರಾನುಕಂಪನ, ಸೌಶೀಲ್ಯಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣ ಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಯೇ ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೆಂದಮೇಲೆ ಆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯಮಹಿಳೆಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾವನೆಯು ಅದೆಂತಹ ಉಚ್ಚಭಾವದಲ್ಲಿರಬೇಕೋ ನೀವೇ ಆಲೋಚಿಸಿರಿ?

ಧರ್ಮಬಾಂಧವರೇ! ನೀವು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಗುವಿರೇನು? ‘ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ’ವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವೆನೆಂದೋ? ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆ ತಡೆದು ಕೇಳಿರಿ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಮಾಡಿದವರು ನೀವಾದುದು

ರಿಂದ ಅದರ ಬಹುಮಾನದ ಫಲವು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸೇರಿರುವುದೆಂಬ ಉತ್ತರವು ಹೊರಡುವುದು! ಆದುದರಿಂದ ಆತುರಪಟ್ಟು ಅಪಹಾಸಮಾಡದೆ ತಡೆಯಿರಿ! ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲೇಖನದ ಗುರಿಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯಮಹಿಳಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ, ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಪರಾಧೀನಗೊಳಿಸಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಆ ಪ್ರಬಲ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಪವಾದವನ್ನು ಸರ್ವಸಾಹಸ, ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಜಯಿಸಿ ನಮ್ಮವರ ಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಕೆಯು ಮತ್ತೆ ನಿಷ್ಕುಲಂಕವಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಗುಣದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಕೋರುವುದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿಗೆ ರುಷ್ಟರಾಗದೆ ಸಹನೆಯಿಂದ ಸಮಾಲೋಚಿಸುತ್ತ ಬರಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೋರಿ ಮುಂಬರಿವೆನು.

I

ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣಗಳಾದ ಆಲಸ್ಯಾದಿಗಳ ಅಲಂಘ್ಯ ಫಲಗಳು.

“ದೌರ್ಜನ್ಯಂ” ಎಂದರೆ, ಧೃಷ್ಟತನವೆಂದು. (ದಯಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಭರ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಲ್ಲದ ಪರುಷವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.) ‘ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ’ವೆಂದರೆ ಅಬಲೆಯರ ಧಿಟ್ಟತನವೆಂದಾಗುವದು. ಇದನ್ನೇ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಆತಂಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೇಗೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ವರ್ತಮಾನಸ್ಥಿತಿ ವಿಚಾರದಿಂದ ಅಬಲೆಯರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಲಸ್ಯ, ಉದಾಸೀನ, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಅಸೂಯೆ, ಆಗ್ರಹ, ಹಟ—ಇತ್ಯಾದಿ ಅಜೀಯಗಳಾದ ಹಲವು ಮಹಾಗುಣಗಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿವೆಯೆಂದೂ, ಎಲ್ಲಿ, ಯಾರಲ್ಲಿ, ಸೃಶಂಸೆ, ನಿರ್ಘೃಣತೆ, ಪರಸ್ವಾಪಹರಣ, ಪರಪೀಡನಾದಿ ಕ್ರೌರ್ಯವು ತೋರಿಬರುವುವೋ ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೌರ್ಜನ್ಯವೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಬಗೆಯಿಂದ

ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲದುದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ದೌರ್ಬನ್ಯಾಪವಾದದ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರೆಯಿಸಿ, ತಾವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಲಯಬೇಕೆಂದಿರುವ ಮಹನೀಯರು ಒಹುಮಂದಿಯುಂಟೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾಡತಕ್ಕುದೇನು?

ಆಲಸ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದೇ ಮಾನವರ ಸ್ವರೂಪನಾಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದು. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೇಳುವಂತಹ ಕರ್ಣಕಠೋರವಾದ, ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕವಾದ, ಮರ್ಮಾಂತಿಕ ಯಾತನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವೃಥಾಪವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಆದನ್ನು ಸಿವಾರಣೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾಗದೆ “ಕುಣಿವ ಕಾಲಿಗೆ ಕೊಣಮಿಣಿ ಗೆಜ್ಜೆ,” “ತೂಕಡಿಸುವವರನ್ನು ತಟ್ಟಿ ನುಲಗಿಸಿದಂತೆ” ಎಂಬ ಗಾದೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿನಮ್ಮವರು ಇನ್ನೂ ದುರ್ಲಭ್ಯರಾದಿರುವುದು, ಸೋಲದೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ದೂಷಕರ ನಾಲಗೆಗೆ ಸವಿತೋರುವಂತೆಯೇ ಆಗದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಏಷಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆಲಸ್ಯವೇ ಆದಿಯಾದ ದುರ್ಗುಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವೇನು? ಎಂದು ಕೇಳುವಿರಲ್ಲವೇ? ನನ್ನ ಸೋದರೇ ಸೋದರರೇ! ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ನನ್ನೇ ಸಿವೇದನವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಏತಕಾರ ಮಾಡಿರಿ!

ಆಲಸ್ಯ—ಆಲಸ್ಯವೆಂಬುದೇ ಸೋಮಾರಿತನವು. ಸೋಮಾರಿತನವೇ ಈಗಿನ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ದೋಷವು. ಈ ದೋಷವೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ವಿಷಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅಂಕುರಪ್ರಾಯವು. ಇದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ಈ ಆಲಸ್ಯವೆಂಬುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಪಿಸದಂತೆ ನಾವು ಎಚ್ಚೆತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ತಲೆಹಾಕಿದರೂ, ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ನಾವು ಮರೆಯದೆ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ಅಂತರ್ಬಹಿರಿದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತನ್ನ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಭಯಂಕರವಾದ ಸನ್ನಿವಾತರೋಗದಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ದೌರ್ಭಾವ

ಗೃಹಕ್ಕೆ ತವರ್ಮನೆಯಾದ ಆಲಸ್ಯವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಂದೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ದುರಾಚಾರದ ದುಷ್ಟ ಕಣಗಳು ಹುಟ್ಟುವುವು.

ಆಲಸ್ಯವುಂಟಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಉದಾಸೀನ, ಅದರಿಂದ ಅಪಚಾರ, ಅದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರ, ಆ ಬಳಿಕ ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಪರನಿಂದೆ, ಪರನಿಂದೆಯನ್ನೂ ದಾಟಿ ಬಂದರೆ—ಅಸೂಯೆ, ಆಗ್ರಹ, ಉನ್ಮಾದ ಇವುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹೀಗೆ ಶಾಶ್ವತಶಾಶ್ವತಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುವು.

ಹೀಗೆ ಆಲಸ್ಯಾಟಗಳೆಂದುಂಟಾದ ಅಪಚಾರವು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಶ್ರದ್ಧೆ, ಗುರುದ್ವೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಧೇಯತೆ, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಾಙ್ಮುಖತೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಿಡುವುದು. ಈ ಅಪಚಾರವೆಂಬುದು ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ, ಸಾರಾಸಾರ, ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ಅಪಚಾರ ಬ್ಲಾಸವಿಲ್ಲದ ಮೂರ್ಖಭಾವವು. ಇದರಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದಾಗಲಿ, 'ತಾನಾರು, ಹೇಗಾದೆ, ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ, ಏನುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ' ಎಂಬ ಆತ್ಮಸಮಾಧಾನದ ಮಾತನ್ನಾಗಲಿ ಗಮನಿಸಲಾರದೆ ಕೇವಲ ಆಶಾವೂರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಆಶೋತ್ತರವು ಇತಿಕರ್ತವ್ಯದ ಸುಶಿಕ್ಷಣೆ ಗೋಳಪಡದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಅವ ಏಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವುದರ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗುವುದೋ ಅದನ್ನು 'ಸಾಧಿಸಬಹುದೇ—ಕೂಡದೇ? ಅದು ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಸ್ತುವೇ ದುರ್ಲಭವೇ?' ಎಂಬೀ ಪೂರ್ವಾಪರವಿಚಾರದ ಸದಸದ್ವಿವೇಕವನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬ ಹಟವಾರಿ ತನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು.

ಈ ಹಟವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಸಾಕು, ಅದರ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಆಗ್ರಹ, ನಿರ್ದಯೆ, ಪರಸ್ವಾಪಹರಣ, ಪರಪೀಡನೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಯುಧಗಳಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುವು. ಹಾಗಾದ ಬಳಿಕ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಸಾಧುಭಾವನೆಯೂ ದೂರವಾಗುವುವು. ಅವುಗಳಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅನೃತ ಕುತಂತ್ರಗಳೂ ಬಂದು, ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸುವವು. ಇಂತಹ

ಹಟವೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡದಿಂದಲೇ ಅಬಲೆಯರು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೌತುಕವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೀತಿ, ಶಂಕೆ, ಏಷಾದ, ಬೇಸರಗಳನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತ “ಅಬಲಾ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ “ಅತಿಬಲ” ಅಥವಾ “ಬಲಾ ಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದವಳು” ಎಂಬ ವಿಪರೀತಾರ್ಥ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಹಟವೆಂಬುದು ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸದ್ವರ್ತನೆ, ಕರ್ತವ್ಯಸಾರ್ಥಕ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅವರ ದುರಾಚಾರದ ಅನರ್ಥ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ‘ಹಟ’ ವೆಂಬುದನ್ನು ೧. ವಿಮರ್ಶಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಹಟ, ೨. ಅವಿಚಾರದ ಆಶಾಂಧತೆಯ ಹಟ— ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು. ಹೇಗೆಂದರೆ—

ಆರ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಾದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಭಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ತಮ್ಮ ದೇಹ ಪೋಷಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೋರುವ ಅನಾದರಣೆಯ ಫಲದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ವಾಯುಗುಣ, ಕಾಲಗುಣಗಳ (ವ್ಯತ್ಯಾಸ) ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ದೋಷದಿಂದಲೋ ಹೇಗೋ ರೋಗಾದ್ಯುಪದ್ರವಗಳಿಂದ ಅಶಕ್ತಿಯರಾಗಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ—ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮವಾದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊನೆಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ಮಾಡದೆ ಬಿಡರು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಾಡುವರೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡುವೆವಾದರೆ, ಅವರ ಸವಿತಾಂತ್ಯಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ನಾಟಿಸುವ ಹಟದ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಯಿಂದಾದುದೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಮರ್ಶಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಹಟದಲ್ಲಿ “ಈ ಕೆಲಸವು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಪವುಂಟಾಗುವುದು. ನನ್ನ ಅಶಕ್ತತೆಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಇತರರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಹೆರವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ದೋಷವುಂಟಾಗುವುದು. ಅಷ್ಟಾದರೂ ನನ್ನ ದಾಗಿರುವ

ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅನ್ಯರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ನಾನು ಮಾಡಿದಂತಾ ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕು.” ಹೀಗೆಂಬ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಈ ಅಭಿಮಾನವೇ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಆತುರವನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ಇವೆರಡೂ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ದೇಹಾಯಾಸದ ಕಡೆಗಾಗಲಿ, ರೋಗಾ ದ್ಯುಃಪದ್ರವಗಳ ಕಡೆಗಾಗಲಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಸ್ಥಿರತೆ ಅಥವಾ ಚಿತ್ತೈಕ್ಯಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ವಿಧವಾದ ವಿಮರ್ಶಾಪೂರ್ವಕ ಹಟದ ಪರಿವರ್ತನವು ಸುಖ ಸಮಾಧಾನ ಗಳಿಗೆ ಆಕರವಾದ ಸದ್ವರ್ತನವೆನ್ನಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಮನೋ ಯೋಗ-ಆತ್ಮಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾದ ಅವಿಚಾರದ ಆಶಾಂಧತೆಯ ಹಟ ಎಂಬುದರ ಸ್ವರೂಪ ಗುಣಗಳೆಂದರೆ ಹೇಳಲಕವಲ್ಲದುವು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಹಟವು ನಾನಾಪರಿಯಾದ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಎಷ್ಟು ಕ್ರೂರತನವಾಗಿರಲಿ, ಎಂತಹ ಹೇಯ ಅಥವಾ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಯೇ ತೀರ ಬೇಕೆಂಬುದು ಇದರ ಗುಣವು. ಇಂತಹ ಅವಿಚಾರದ ಹಟವು ಸ್ವರೂಪ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಸಂಕ್ಷೇಪ ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವು. ಇನ್ನು ಈ ದುರಾಗ್ರಹದ ಹಟದಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅಪಕೀರ್ತಿಗೂ ನಿರಂತರ ಶೋಕಕ್ಕೂ ಕಾರಣರಾದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ಋದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ:—

೧. ದಶರಥ ಪತ್ನಿಯಾದ ಕೈಕೇಯಿ ದೇವಿಯು, 'ರಾಮನಿಗೆ ನನವಾಸವೂ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಭರತನಿಗೆ ಯುವರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವೂ' ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹಟವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಆ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕೊಂಡಕಾದರೂ ತನ್ನ ಅವಿಚಾರದ ಆಶಾಂಧತೆಗೆ ಫಲವಾಗಿ, ಪತಿಯ

ತಿರಸ್ಕಾರ, ವೈಧವ್ಯಾನುಭವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರಳಾದಳಲ್ಲದೆ, ಪುತ್ರನ ಆಗ್ರಹ, ಪುರಜನರ ನಿಂದೆಗಳಿಗೂ ಗುರಿಯಾದಳು.

೨. ರಾಜೇಂದ್ರರಾಯನ ದ್ವಿತೀಯ ಪತ್ನಿಯಾದ ಚಿತ್ರಾಂಗಿಯು ಸಪತ್ನೀ ಪುತ್ರನಾದ ಸಾರಂಗಧರನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಅನೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ದರೂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞನೂ ಆದ ಆತನು ನಿರಾಕರಿಸಲು, ರೋಷತ್ತೇಷಗಳಿಂದ ಆತನ ಪ್ರಾಣಹರಣದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ತನ್ನ ಹಟ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಪಟ ನಟನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ನಿರ್ದೋಷಿಯಾದ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮಪ್ರವೇಶದ ಆರೋಪವಿರಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೇನು? ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಚಯವು ಸಿದ್ಧವೆಂಬಂತೆ ಸತ್ಯಾತ್ಮನಾದ ಸಾರಂಗಧರನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ! ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆಪತ್ತನ್ನು ದಾಟಿ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಚಿತ್ರಾಂಗಿಯ ಹಟಕ್ಕೆ ಫಲವೆಂದರೆ ಪತಿಯ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರತರದ ಪ್ರಾಣಾಂತ ಶಿಕ್ಷೆಗೂ ಗುರಿಯಾಗಿ ನಿರಂತರ ಅಪಕೀರ್ತಿಗೆ ಭಾಜನಳಾದುದೇ!—ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯರು ಹಟದಿಂದ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿರುವರಾದರೂ ಲೇಖನ ಏಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

ಅಬಲೆಯರ ಈ ನಿಧನಾದ ಅವಿಚಾರಾಂಧತೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸುಶಿಕ್ಷಾರಹಿತವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯೇ ಕಾರಣವೆನ್ನಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

II

ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ-ಮಾನಸಿಕೋನ್ನತಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ
ವಿದ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ.

ಮಾನವ ಜನ್ಮಧಾರಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಾದುದೇ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾರ್ಥೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉಚಿತಾನುಚಿತಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಭಗವತ್ಸ್ವರೂಪ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಭವ

ಮಾಡಿಕೊಡಲುಳ್ಳ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೆನ್ನಿಸುವುದು. ಇದರ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಕಾಶವೇ ವಿದ್ಯೆಯೆನ್ನಿಸುವುದು.

ಏದ್ಯೆಯು ಕೇವಲ ನೈತಿಕ (ನೀತಿಬೋಧೆ) ಶಿಕ್ಷಾರೂಪದ ಅಭ್ಯಾಸ ದಿಂದಲೇ ಲಭಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದೊರೆಯದು. ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮಾನವರಿಗೆ ಜನ್ಮಸಹಜ ಗುಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಕ್ಷೇಪದಂತೆ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾತವಾಗಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಬೋಧನೆ-ಶಿಕ್ಷಣೆ-ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಾಧನಗಳು ಅವಶ್ಯಕವು. ಈ ಸಾಧನಗಳಿಗಾದರೋ ಕೇವಲ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ ಆಧಾರವು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಶಾರೀರಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ರಚನಾ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳು ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಲೀಯವಾಗಿ ಜನ್ಮೋದ್ದೇಶ ಸಾಫಲ್ಯಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾನುಭವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವ ಮಹನೀಯರ ಅವೋಘ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಶಾಸನಗಳಾಗಿರುವುವು. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ಕಲ್ಪಾಂತದ ವರೆಗೂ ಲಭಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಮಹನೀಯರು ತಮ್ಮ ಅವೋಘಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿಯೂ ಶಿಷ್ಯ ಪ್ರಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಂದಲೂ ಲಿಖಿತ ರೂಪವಾಗಿ ನಮಗಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಇವನ್ನೇ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದೂ ನೀತಿಗಳೆಂದೂ ಸೂತ್ರಗಳೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಇವುಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಗುರುಜನರ ಸಹಾಯವೂ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸವೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುವು. ಏಕೆಂದರೆ, ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡಲು—ಎಂದರೆ ಕಾಲ ದೇಶ ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಡನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಏವರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿ, ಮತ್ತು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಗುರುಜನರ—ಎಂದರೆ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳೂ ಕ್ಷಮಾಗುಣ ಸಂಪನ್ನರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಸಮರ್ಥರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನಾವು ವೊಡಲು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ, ಲಿಪಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಅಕ್ಷರಚ್ಛಾನ, ಭಾಷಾ ಪರಿಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ

ವಿದ್ಯಾ (ದಿಕ್ಪ್ರಕಾಶಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಜ್ಞೆ) ಲಾಭಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ, ಶಾಸ್ತ್ರಪರಿಚ್ಛಾನವೇ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಇದನ್ನೇ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಈಗ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರವೂರ್ವಕವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಆಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ವಾಗಾಡಂಬರದ ಭಾಷಾ ಪ್ರೌಢಿಯು ವಿದ್ಯೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಪರಿಚ್ಛಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ಸ್ವದೇಶ, ಸ್ವಭಾಷೆ—ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಧಾರಣವಾದ ಮತ್ತು ತಾವಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದೇ ಪ್ರಥಮ ಕಾರ್ಯವು. ಇದನ್ನೇ ಬಾಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಬಾಲ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು—ಎಂದರೆ ದೇಶಭಾಷಾ ಪರಿಚ್ಛಾನವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ಜೀವಾನಂದಪ್ರದವಾದ ಗೀರ್ವಾಣ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಆ ಬಳಿಕ ಇತರ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಅವಕಾಶ ಅನುಕೂಲಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಈಗ ನಮಗೆಂದರೆ, ದೇಶವು ಕನ್ನಡ ನಾಡು. ನಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆ (ನಾಡುಸುಡಿಯೆಂದರೆ ಕನ್ನಡವು. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಕನ್ನಡ ಸುಡಿಯೇ ತಾಯ್ನುಡಿ(ಮಾತೃಭಾಷೆ)ಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದು, ಆ ಬಳಿಕ ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇತರ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಧರ್ಮ, ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ—ಖೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯರಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು.

ಈ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪವೆಂದು ಹೀನಭಾವನೆಯಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಿ, ಪರಾಸುಕರಣ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಶ್ರಮವೇ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿದವಾದರೆ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯೆಯನ್ನು

ಕಲಿತವರೆಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ದುರಭಿಮಾನದ ಹಟವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಅದರ ಮತ್ತು ತಲೆಗೇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮವರ ಕರ್ತವ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಧ್ಯೇಯಗಳ ನಿಜಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಿರುವೆ ಹೋಗಿ, ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬೆಳವಳಿಗೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಮುರಿದವರಾಗುವೆವಾದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮೂರ್ಖತೆಯ (ಅವಿದ್ಯೆಯ) ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವೇ ಲಭಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾವತಿಯರೆನ್ನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರವು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದುರಭಿಮಾನವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವದೋ ಅದುವರೆಗೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ದುರಾಶೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಅತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಪರನಿಂದೆ, ಪರದೋಷಾನ್ವೇಷಣೆ, ಮತ್ತೆತೆಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೀಡುಗೊಂಡಿರುವುವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯೆಯು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದೆ ಬಯಲಾಡಂಬರದ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಅಧಿಕ ಭಾಗವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿರುವುದು.

ಈ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಹಂಭಾವವು ಬೇಕು. ಈ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವದಿಂದ—‘ನಾನೇ ದೊಡ್ಡವಳು,’ ‘ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪಟ್ಟುವು?’ ‘ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾನೇ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿವಳು—’ ಎಂಬೀ ಆಶೋತ್ತರವುಂಟಾಗಿ, ಆಶಾವೂರಣಕ್ಕೆಂದು ತಾನು ಮಾಡುವ, ಹೇಳುವ ತನ್ನ ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ, ವಿಡಂಬನಗಳೂ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಪರದೋಷಣೆಯೂ ಅವಶ್ಯಾಚರಣಗಳಾಗುವುವು. ಹೀಗೆ ಮೊದಲು ತಲೆದೋರುವ ಪರಸಿಂದೆಯು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಹ, ಅಸಮಾಧಾನ, ಉದಾಸೀನಗಳೂ, ಆ ಬಳಿಕ ಧಿಕ್ಕಾರವೂ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವುವು. ಅನಂತರ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕರಾದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯವುಂಟಾಗುವುದು. ಈ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ಸ್ವಭಾವವು ಬಹು ಭಯಂಕರವಾದುದು.

ಈ ಮಾತ್ಸರ್ಯವು ಪರೋತ್ಕರ್ಷತೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪರರಮೇಲೆ ಕಲಂಕ—ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದೂ, ಉತ್ಕರ್ಷತೆಯಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತುಳಿದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವುದೂ ಇದರ ಸಹಜ ಗುಣವು. ಪರಹಿಂಸೆ, ತೇಜೋವಧಗಳಿಗೆ ಇದು ಕಸಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ಆವೇಶದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ನಾನಾಂಭಗಳಾದ ಲೋಕಕಂಟಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ತತ್ಪಲಾಸುಭವದ ಘೋರ ಸರಕಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವರು.

ಈ ಮಾತ್ಸರ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಅನುಭವಜ್ಞರಾದ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳಿರುವರು. ವಿಚಾರಮಾಡುವೆವಾದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವುದು! ಹೇಗೆಂದರೆ, ಒಂದೇ ಗೃಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಅನೇಕರಿದ್ದರೂ ಆವರೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದಲೇ ಇರುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರಿದ್ದರೂ ಗಲಭೆ ತಪ್ಪಲಾರದು;—ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬರಮೇಲೊಬ್ಬರು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?—ಎಂದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ದುರಭಿಮಾನವೇ ಕಾರಣವೆನ್ನಬೇಕಾಗುವುದು.

ಈ ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತಗ್ಗಿ ನಡೆಯದೆ, ಶಠತೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೀನಭಾವನೆಯಿಂದಿರುವರು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಂತೂ ದುರಭಿಮಾನದ ಅತಿರೇಕದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮಾತ್ಸರ್ಯ-ಕ್ರೋಧಗಳ ಆವೇಶಗಳಿಂದ ಬೀಗಿ, ಅವಿಚಾರದ ಮದಾಂಧತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೆರಹೊರೆಯವರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನರ್ಥಕಾರಿಗಳಾದ ಗೃಹಚ್ಛಿದ್ರಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿ, ಶಾಂತಿ-ಸಂತೋಷಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿರಬೇಕಾದ ಗೃಹರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಲಹ-ಪೀಡಾ-ಹತ್ಯಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗೆ ಗುರಿಗೈದು, ಶ್ಮಶಾನವನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ, ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದರೆ ತನ್ನಾಗದು! ಇಂತಹ ಭಯಂಕರ ಶ್ಮಶಾನ ಸದ್ಗುಣವಾದ ಕಲಹ

ಕಲುಷಿತ ಸಂಸಾರಗಳು, ದಿನಂಪ್ರತಿಯೂ ಅನೇಕರ ದೃಷ್ಟಿಪಥಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವವೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು!

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅನರ್ಥಕಾರಿಣಿಯರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಶಿಕ್ಷಿತೆಯ ರಾಗಿ—ನಂದರೆ ತಮ್ಮ ಕುಲ, ಮತ, ಸ್ವರೂಪ, ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಿಗೆ ಒಳಪಡದೆ, ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅವಿವೇಕಾಂಧರಾಗಿರುವವರು ಏನಾ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಗುರುಜನರ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯರೂ ಪ್ರಜ್ಞಾವತಿಯರೂ ಆದ ಕುಲವಧೂಮಣಿಯರು, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಕಾರಣರಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಲ, ಧರ್ಮ ಸ್ವರೂಪ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಮಾನಧನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಾಸಿ ತಟ್ಟದಂತೆ ಜಾಗ್ರತ-ಸ್ವಪ್ನ-ಸುಷುಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಸೌಶೀಲ್ಯ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಸತ್ಯಸಂಧತೆ, ಏವೇಚನೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತೂಜಿತೆಯರಾಗಿರುವರು. ಮೇಲಿನ ಅನರ್ಥ ಕಲಹಗಳನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯಮಹಿಳೆಯರು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇಂತಹ ಸಾಧ್ಯವಿರದಂತಹ ಸಮುದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯರು. ಇವರೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪದಾ ವೈಭವಗಳ ಉನ್ನತಿಗೆ ಆಧಾರ ಪಾತ್ರರು. ಇವರೇ ಸಿಜವಾದ ನಾರೀ ಶಬ್ದ ಧಾರಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾದವರು. ಇಂತಹ ಸಾರ್ಥಿಕನಾಮ ಸಂಶೋಭಿತೆಯರಾಗಿ ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ತ್ರಿಯರಾಗಿರುವ ನಾರೀಮಣಿಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳು!

ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಮದಿಸಿದ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜಾ, ಮಾನ, ಭಯ, ವಿನಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಗೆ ಆವುವು ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವೋ, ಆವುದು ಪರದೈವಸ್ವರೂಪವೋ ಅಂತಹ ಪತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮೇಲಿನ ಮದೋನ್ಮತ್ತತೆಯು ಹೀನ ಮತ್ತು ಉದಾಸೀನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೇ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ಪತಿಯ ಸಹಚರೆಯಾಗಲಿ, ಮರ್ಯಾದಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಪರಾಬ್ಜುಖರನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡುವುದು. ಇವರು

ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ನಡೆಯುವರೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಾರೆವಾದರೂ ಉಚಿತಾನುಚಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವೇಗಕ್ಕೆ ವಶೀಭೂತರಾಗಿ ಹೀಗೆ ನಡೆಯುವರೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾರವು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಅಶ್ವಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜೀಕೃತವಾಗಿರುವ ಬಂದು ರಥವಾಗಿರುವುದು. ಈ ರಥವನ್ನೂ ಅಶ್ವಗಳನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸುವಾತನೇ—“ಬುದ್ಧಿ”ಯೆಂಬ ಸೂತನು. ಈ ಸೂತನ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕಾದುದೇ ರಥ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೂ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಆದ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ಸೂತನಿಗೂ ರಥ-ಅಶ್ವಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದವನೇ ಸದಸದ್ವಿವೇಕಸಂಪನ್ನನಾದ ಜ್ಞಾನದೇವನು. ಈ ರಥಿಕನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೂತನು ರಥವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆಯಿಸಬೇಕು? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು? ರಥವನ್ನು ನಡೆಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು? ಎಂಬವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಜಡಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ‘ಬುದ್ಧಿ’ ಎಂಬ ಸೂತನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ರಥಿಕನ ಆಶ್ರಯವಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸೂತನು ರಥಿಕನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗಿ ಯಜಮಾನನ ಆಜ್ಞಾಬಲದಿಂದ ರಥ ಮತ್ತು ತುರಗಗಳ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನಮಾಡಿಕೊಂಡನಾದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸುಖರೂಪದಿಂದ ಹೊಂದಬಹುದು. ಹಾಗೆಲ್ಲದೆ ರಥಿಕನು ದುರ್ಬಲನಾಗಿ ಅಳಿದರೆ, ಸಾರಥಿಯು ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಸುಖಿಯಾಗಲಾರನು; ರಥಿಕನು ನಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ದುರ್ವಿಷಯಗಳೆಂಬ ಶತ್ರುಗಳು ಸಾರಥಿಯನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಿಬಿಡುವುವು. ಹಾಗೆ ಸೂತನೂ ನಾಶವಾದ ಬಳಿಕ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ತಿರುಗುವ ಅಶ್ವಗಳು ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನೆದೆ ಏರುತಿಟ್ಟುಗಳನ್ನೆದೆ, ಗುಡ್ಡಕಾಡುಗಳನ್ನೆದೆ ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ ರಥವನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತ ತಮ್ಮ ವೇಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ರಥವು ಸುಚ್ಚು ನುಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ತಾವೂ ಅನೇಕ ಉಪಹತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಾಶವಾಗುವುವು. ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಿಷ್ಟು; ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಅಶ್ವಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜೀಕೃತವಾದ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ರಥವನ್ನು ಸೂತಕಾರ್ಯ ಕುಶಲನಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಾರಥ್ಯ ಕೊಳ್ಳಪಡಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೇ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೂ ದೈವನಿಯಾಮಕವಾಗಿರುವುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಮಹನೀಯರೇ ಪಂಡಿತರು ಅಥವಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಇಂತಹ ಆತ್ಮವಿಚಾರಪರರಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಆನಂದವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ಈ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಸದ್ಯಕ್ಕಿಂತಿಂತ ಈ ಆನಂದವು ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂದಿಯ ಪಾಲಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನೇಪಿ ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವುದು. ಅವರು ಆಲಸ್ಯಾದಿ ದುಷ್ಟ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟು ಅವೋಘವಾದ ತಮ್ಮ ಕಾಲಧನವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಲೀಲಾವಿನೋದಾದಿ ಕೇವಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತಮ್ಮ ಮನಶ್ಯಾಂತಿಗೆ ಭಂಗತಂದುಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲದೆ ದೇಶಕ್ಕೂ ದೇಶೋದ್ಧಾರಕ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವ ಮಹನೀಯರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಹಲವು ವಿಧದ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟವಾಗಬಹುದೋ ವಿಚಾರಪರರಾದ ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರೇ ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು.

“ಹಾಡಿಗಿಂತ ಹರಟೆ ಲೇಸು” ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಇವರು ಈ ಒಗೆಯ ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದರೆ ಆವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬಾರದೆ ಬರಿಯ ಮನೋವಿಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣಗಳಾಗುವ ಈ ಕಾಡು ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸೋಲಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಹುರುಡುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಇವರಿಗೆ ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ-ನಿಷ್ಕರಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಏವೇಚನೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟ ಬಂದು ಸಂಕಟಪಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಂಡಕಂಡವರ ಮೇಲೆ ತವ್ವುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದು, ತಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯರಾದ ತಮಗೆ ದೈವವೂ ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ತಿರುಗಿರುವದೆಂದೂ, ತಮ್ಮನ್ನೂ ದೈವವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಬಯ್ಯುವುದು—ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ‘ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಇದು ತಪ್ಪದ ಫಲಾನುಭವ’ವೆಂದು ತೋರುವುದು ದುರ್ಘಟವು! ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಬಹು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂತಹ ಹರಟೆಮೆಲ್ಲೆಯರ

ಗುಂಪು ಅನೇಕರ ಮನೆಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆಯೇ ಸೇರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನೋಡಿರಬಹುದು. (ಒಂದೆರಡು ವೇಳೆ ತಾವೂ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.) ಹೀಗೆ ಸೇರುವ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅವರು ಚರ್ಚಿಸುವ ವಿಷಯಗಳೇನೆಂಬುದು ಕೂಡ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾದ ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಗಂಭೀರಸಂಪನ್ನರಾದ ಪುರುಷ ಬಂಧುಗಳು ಕೂಡ ಈ ಮಹಿಳಾಮಂಡಲಿಗೆ ಉಪಶಾಖೆಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲನ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಚಾರಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೃತ್ಯ, ಗೀತ, ದ್ಯೂತ ಪ್ರಸಂಗಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡಿ—ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪುರುಷರ ವಿಚಾರವು ಅಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಸಿವಾರಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ವಿಚಾರವಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವೆವು.

ಶುಷ್ಕಪ್ರಸಂಗಪ್ರಿಯರಾದ ಮೇಲನ ಸಂಘದ ಯುವತಿಯರು, ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ, ಬಹುವಾಗಿ—ಜನರ ರೂಪವಯಸ್ಸು, ಸುಕುಮಾರತೆಗಳು; ಆ ಬಳಿಕ, ಅವರ ಆಕಾರ-ವಿಕಾರ, ಆಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳು—ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವು! ಈಗ ನಾವು ಆವ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ದೋಷಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೆ ಆವುದಾದರೂ ದೋಷವು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದೇ ಬರುವುದು. ಒಂದುವೇಳೆ ತಪ್ಪುಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದರೂ, ಉದ್ದೇಶ ಸಾಫಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಾದರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮಿಗಳ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮಿಗಳ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಕ್ರೋಧಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ನಮ್ಮ ಇತರ ಸೋದರೀಮಣಿಯರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ-ಧರ್ಮ-ಮಾನ-ಕೀರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕುಂದಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರದಿರುವ ದೊಂದೇ ದೋಷ—ಅಥವಾ ಮಹಾಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಂಡವರ

ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದಾಗ್ನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಂಡ ಕುಂದಿ ಹೋಗು ತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರವು ಎಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿರುವುದೋ ಕೋಮಲ ಹೃದಯರೆನಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿದು ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರೋಪಾಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಲಿ!

III

ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆಗಳೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೂ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮಿಗಳಾಗಿರುವ ಅಂಗನೆಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಆತಂಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವರೆಂಬ ದುರ್ಭಾವನೆಯು ಮೊದಲು ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಇದೇ ಬರುಬರುತ್ತ ಈರ್ಷ್ಯಾ-ಅಸೂಯಾ-ದ್ವೇಷರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಈ ಮೂರೂ ಗುಣಗಳ ಸಮಾವೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದು—ಈ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯು ಹಿಂದೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಷ್ಟೆ? ಇರಲಿ; ಮೊದಲು ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯಾದಿಗಳುಂಟಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಉದಾಹರಣೆಯೊಡನೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಆ ಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ.

ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಾರುಮಂದಿ ಗಂಡಸರೂ, ನಾಲ್ವಾರು ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರೂ ಇರಬಹುದು. ಇದ್ದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರಲಾರದು. ಎಂದರೆ ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವರು. ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಶಿಸುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಟಸ್ಥವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತರು. ಉಳಿದವರು, ಕೇವಲ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗದ ಕಾಲಹರಣದಲ್ಲಿಯೇ ತತ್ಪರರು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಮತವೂ ಏಕೈವಾಗಿರುವ

ದೆಂತು? ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲದಮೇಲೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತೆಲ್ಲಿ? ಇವೆರಡೂ ಇಲ್ಲವಾಯ್ತಷ್ಟೆ?

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗಪ್ರಿಯರಾದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಗರ್ವವೇ ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತಾವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಮಯ ವಾದಾಗಲೆಲ್ಲ, ಆತ್ಮಸ್ತಶಂಸೆಯನ್ನೇ ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹರಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಯೋಚಿಸುವರ ಮೇಲಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೆ—ಇಂತಹ ಕಾಡುಹರಟೆಯು ಕೂಡದೆಂದು ನಿಷೇಧಿಸುವರ ಮೇಲಾಗಲೀ, ಮತ್ತೆ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀಜನ್ಮ ಧಾರಣೆಯು ಸಾರ್ಥಿಕತೆ ಹೊಂದಲು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವಂತಹರಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಕಿವಿಗೆ ಉಪದ್ರವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲಿರುವವರಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಇದೇ ಒಗೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹರಟೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಒರುವ ಅಣ್ಣತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ ಕಡೆಗೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿ (ಮತ್ತೂ ಮುಂದೆ ಒಂದರೆ ಅತ್ತೆ ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿಸಿ ಮೊದಲಾದವರ ಮಾತಂತೂ ಹಾಗಿರಲಿ, ಮಾವ-ಗಂಡ —ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರೋಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕರವಾಡುವುದು, ಹೆರವರಲ್ಲಿ ದೂರಿ, ಮೇಲ್ಕಂಡವರ ಮಾನಹಾನಿಯಾಗುವಂತೆಸಗುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಲಿರುವುದು) ಮೊದಲಾದ ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಆಗ್ರಹವುಂಟಾಗುವುದೂ, ಈ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಅವರು ಮರ್ಯಾದೆ ವಿಾರಿ ಮೇಲ್ಕಂಡವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೂ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ಸೋದರೀ ಸೋದರರ ಅನುಭವವೇದ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ?

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ ಈ ಆಗ್ರಹವೂ, ಆಗ್ರಹವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಸಮಾಧಾನವೂ ಮುಂದು ಮುಂದಕ್ಕಡಿಯಿಟ್ಟಂತೆಲ್ಲ ಇವರ

ಮಾರ್ಗಾನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿರುವ ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುವು. ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಪರವಶ ರಾದವರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವನೆಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿ ಸಿದ್ಧಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದಲೂ, ನಿಷ್ಕುರತೆ ನಿರ್ಲಜ್ಜತನದಿಂದಲೂ, ಮರ್ಯಾದೆ ವಿಚಾರದ ಕೋಪತಾಪಗಳಿಂದಲೂ, ಇಲ್ಲದೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ—ಕಲಹ, ಪೀಡೆ, ರೋದನಗಳಿಂದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಭಯಂಕರ ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಬಂದಿರತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕಷ್ಟಿ?

ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯು, ಚಾಡಿಕಾರರ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಆಪೇಶದಿಂದ ಸ್ಮೃತಿಕೂಡ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ರೀತಿ, ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗಳನ್ನೂ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಯ್ದು (ಬಯ್ದುಗಳೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ, ಮಗಳು ಸತ್ತು ತಾನು ಹಾಯಾಗಿರುವೆ ನೆಂಬವರೆಗೆ) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರಮದ ರೋದನದಂತೆ ಗಲಭೆಯನ್ನೆಚ್ಚಿಸಿ ಶಪಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಪಾಪ, ಆ ಮಗಳು ಆವ ಅಪರಾಧವನ್ನೂ ಕಂಡವಳಲ್ಲ, ಮನೆಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತೆಯಾಗಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೊರ ಗೆಡಹದೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ಶಾರೀರಕ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನೋಡದೆ, ಗಂಭೀರದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ—ತಾಯಿ ಬಂದು ಮಾಡಿದ ಅವಾಂತರದಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ಲೇಶವೂ, 'ತಮ್ಮ ಮನೆ ಯಲ್ಲಾದ ಗದ್ದಲದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದು' ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಆಗುವ ಅಪಮಾನವೂ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನದಾಗಿರಬೇಕು? 'ತಾಯಿಯೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು?' ಎಂದರೆ ಉತ್ತರವೇನೂ ಕಠಿಣವಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ದುರಭಿಮಾನ, ಅನಹನೆ, ಆಗ್ರಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನಿಜವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಒಂದು ಅಲ್ಪವಾದ ಮಾತಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಪರವಶಳಾಗಿ ಮಗಳಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಬಂದು, 'ವೃಥಾರೋಪ, ವಿನಾಕಾರಣ ಕಲಹಗಳು ಕೂಡದು, ತಾಳ್ಮೆ ಯಿಂದ ನಿಜವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು' ಹೇಳಿದ ಮಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ

ಅಷ್ಟು ಗಲಭೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಳೆಂದರೆ ಸಾಕು. ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯೇ ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಇನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರ, ಅತ್ತಿಗೆ ನಾಡಿನಿಯರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಷ್ಟಾಗಿರಬಹುದು? ಅವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನಗುಣಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರಂತೂ ಅಲ್ಲಿ ನಾಶವು—ಸಂಸಾರದ ಸುಖಸರ್ವಸ್ವದ ಹಾನಿ—ತಪ್ಪಲಾರದೆಂದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾದೀತೇ? ದುರಭಿಮಾನಿಯಾದ ಧೂರ್ತ ಸೊಸೆಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅತ್ತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಶತ್ರುವೆಂದೂ, ಆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ನಾಡಿಸಿ ಭಾವ ಮೈದುನರಂಜ ಬಲಗಳು ಇದ್ದಷ್ಟೂ ತನಗೆ ಚಿಂತೆ ತಪ್ಪಲಾರದಾದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಶತ್ರುವನ್ನು ಸಬಲವಾಗಿ ದೂರಸಾಗಿಸಿಬಿಟ್ಟು ತಾನು ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಾವು ಇಲ್ಲದ ಸೋಗನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅತ್ತೆಯ, ನಾಡಿನಿಯರ, ಭಾವ ಮೈದುನರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲದುದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅವರಮೇಲೆ ನೂರಾರು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ, ಗಂಡನಲ್ಲಿ ದೂರಿ, ಅನ್ನ ನಿದ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಆಳುತ್ತ ಕುಳಿತು, ನೆರೆಹೊರೆಯವರಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷಜೀವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವುದು! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯಕಾದ ಅತ್ತೆಯೂ ಈ ಸೊಸೆಯ ವರ್ತನವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರಳು! “ತನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಾದ ಈ ತೊತ್ತು, ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬಷ್ಟು ದೂರ ಕೊಬ್ಬತೇ?” ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದೂ, ಮಗನಲ್ಲಿ ಚಾಡಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದೂ, ಕಂಡಕಂಡವರಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯಮೇಲೆ ದೂರುವುದೂ ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಉತ್ಸಾಹ, ಮಮತೆ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡ ಉಳಿಸದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುವರು. ಇಂತಹ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ತೊಡಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ಇವರಿಂದ ಅದೆಷ್ಟು ಸುಖವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದೋ ಹೇಳಬಹುದೇ? ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಾಕಾಗಿರಲಿ.

ಸೋದರಿಯರೇ! ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ. ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿವು ಅಷ್ಟೆ. ಸೋದರಿಯರಮೇಲೆ ಅನೂಯೆಯಿಂದಿರುವುದನ್ನು

ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ಕೇಳುತ್ತಿರುವ, ವಿಚಾರಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುವಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ!

ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಕೂಡ, ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮಿತ್ರತ್ವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಮನೆಗೆ ಕ್ಷೋಭೆ ತಪ್ಪದು. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಭಾವದ ಶತ್ರು ಮಿತ್ರರು ಅನೇಕರಿದ್ದರೆ ಆ ಗೃಹ ರಾಜ್ಯದ ಗತಿಯೇನಾಗಬೇಕು?

ಇಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರೆಂದರೆ, 'ತಾವಾರು, ಎಲ್ಲಿಯವರು, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವವರು, ತನುಗೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವೆಂತಹದು, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಇತರ ಮಾನವರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧವೆಂತಹದು, ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವಾವುದು--ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸದಸದ್ಭಾವೇಕವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಭೂತದಯಾ ಔದಾರ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವವರೇ ಮಿತ್ರರು. ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಜನಾದ ಮೈತ್ರಿಯು--ಎಂದರೆ, ಇತರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗಲೆಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯು ಇರುವುದು. ಶತ್ರುಗಳೆಂದರೆ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿ ಅಂತಃಶತ್ರುಗಳ ಆನೇಶದಿಂದ ಉಚಿತಾನುಚಿತ, ಸಾರಾಸಾರ, ಪೇಯಾಪೇಯ, ಭಿಕ್ಷಾಭಿಕ್ಷು, ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸದ್ಭಾವನಾ ರೂಪ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತ ಸ್ವಜನರೆನ್ನದೆ ಅನ್ಯರೆನ್ನದೆ ಅವರ ನಾಶವನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಹೊಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಕೆಡುಕನ್ನೇ ಬಗೆಯುತ್ತಲೂ ಹೊರಗೆ (ಮೇಲೆ) ಬಳಿತನ್ನೇ ಮಾಡುವವರಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಲೂ, ಗೃಹಚ್ಛೇದಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಕಲಹ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಮೂರ್ಖರೇ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿರುವವರು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ರಹಿತರಾಗಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಸದ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿದಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾಗಿದೆ. ಈ ಸದ್ಭಾವನಾ ಶೂನ್ಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತಾವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ದುರಾಗ್ರ ಹಾದಿಗಳೇ ಈ ನಮ್ಮವರ 'ಆಬಲಾ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು 'ಅತಿಬಲಾ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸ್ಪದಗಳಾಗಿವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ವಿನಯ, ವಿವೇಚನೆ, ವಿತರಣಾಹಿ ಸೌಶೀಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸುಶಿಕ್ಷಣಾರೂಪವಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಜ್ಞಾನವೇ ವಿದ್ಯೆ. ಈ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಮಾನಸಿಕ ಉನ್ನತಿ (ಆಂತಃಕರಣವು ಸದ್ಗುಣ, ಸದ್ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ ಹೊಂದುವುದು.) ಶಾರೀರಿಕ ಉನ್ನತಿ (ಸದ್ವಿಷಯ ಚಿಂತನೆ, ಸತಾ ಅಭ್ಯಾಸ, ಸದಾಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ದೇಹವು ಇತರ ಉಪಾಧಿಗಳಿಗೀಡಾಗದೆ ದೃಢವಾಗಿರುವುದು) ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆಪ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಾರಹಿತವಾದ ವಾಗಾಡಂಬರಾಟ ಮೇಲಿನ ನಡತೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನಿಸುವುದು. ಈ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇ ಈವರೆಗೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು.

IV

ಸ್ವಕೀಯರ ಮೇಲುಂಟಾದ ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪರರಾದ ಅವಿದ್ಯಾವತಿಯರಿಗೆ ದೋಷವೇ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ಬಗೆಯ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯ ಬಲದಿಂದಲೂ, ಈರ್ಷ್ಯಾಕಲುಷಿತ ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ಬಲತೆಯಿಂದಲೂ, ಅವರನ್ನು (ತಮ್ಮ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಸ್ವಜನರನ್ನು) ದೂಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಂಕುರವಾಗುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಗೆ ಅವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಆಶೆ

ಯುಂಟಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು, ಹೇಗಾದರೂ ಅವರು ಆ ಆಶೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೀಪಡುವರಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವವರಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರ ಆಶೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಗ ಇವರು ಇತರ ರಾರನ್ನಾದರೂ ಹುಡುಕಲೇ ಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಸಿರಲೇ ಬೇಕು. ಇಂತಹರಿಗೆ “ತಮ್ಮವರನ್ನೇ ತಾವು ಇತರರಲ್ಲಿ ದೂಷಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಮಾನವನ್ನು ತಾವೇ ಬೈಲಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಂತಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಪ್ರತಿಕೂಲರಾಗುವೆಂಬ” ವಿಚಾರವು ಮೊದಲು ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಿಂದಾದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ತಾವು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಕೊರಗಿ ಕೊರಗಿ ಸಾಯಬೇಕಾಗುವುದು! ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಡೆಯವರೆಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಂತಹ ಅಂಧ ಹೃದಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೌರ್ಜನ್ಯವು ತಿಳಿಯದೆ ತಮ್ಮ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಫಲಾನುಭವವಾಗಿ ತಾವು ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾವು ಬಹು ಸಜ್ಜನೆಯರೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಸೂಯೆಯಿಂದಲೂ ಕೃತಘ್ನತೆಯಿಂದಲೂ ತಮ್ಮವರೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಈ ಗತಿಗೆ ತಂದರೆಂದೂ ಪ್ರಲಪಿಸುತ್ತ ಕೇಳುವವರಿಗೂ ನೋಡುವವರಿಗೂ ಅಸಹ್ಯತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವರು. ಇವರು ಹೀಗೆ ತಮ್ಮವರ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೆರವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮನೆಯ ಛಿದ್ರವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವುದರಿಂದಾಗುವ ಫಲವೇನೆಂಬುದೇ ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವು.

ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಕೋಪಗೊಂಡು ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸರಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ಅವರ ತಪ್ಪನ್ನೇ ಆರಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳದಿರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಮೊದಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಗೊಣಗುತ್ತಿರುವುದು, ಶಪಿಸುವುದು ಇವು ನಡೆವುವು. ಅಷ್ಟಿರಿದಲೇ ಆ ವಿಚಾರವಾದ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ ಇದರಿಗಾದರೂ ಆಡಿ ಅವರಿಂದಲೂ ಆಡಿಸಲೇ ಬೇಕು; ಮತ್ತು ತಮ್ಮವರ ತಪ್ಪನ್ನು ತಾವು ಉದ್ಘಾಟಿಸುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಮುತ್ತಿಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸ

ಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸುಮಾಧಾನವಾಗಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯರಾದವರಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಷ್ಕರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗದಿದ್ದ ದಿನವೇ ಅವರಿಗೆ ದುರ್ದನವೆನಿಸುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಅಂದು ಉಂಡ ಅನ್ನವು ಬೇರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಒಪ್ಪುವುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಆಡಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರಲ್ಲದ ಇತರರು ಆರನ್ನಾದರೂ ಅವರು ಹುಡುಕಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಆರಸುವ (ಹುಡುಕುವ) ಇವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವರು, ತಮಗೆ ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡವರಾಗಿರಲಿ, ಕಡೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ಸರಿ—ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಉಬ್ಬಿಸ ರೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಕೇಳುವವರೊಬ್ಬರಾದರೂ ದೊರೆತರೆ ಸಾಕೆಂದು ಆತುರ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವಾಗಲಿ, ಮತ ಭೇದವಾಗಲಿ, ಪಾತ್ರಗಳ ನೀಚೋಚ್ಚತನಗಳಾಗಲಿ, ಗೋಚರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿದುದೊಂದೇ ಗೊತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೆರವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸ್ವಭಾವವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯರಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಜವಾದ ಅಭಿಮಾನವಿದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಹಿತಚಿಂತನೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸಹಜಗುಣವಾಗಿರಬಹುದು. ವಿವೇಕವುಳ್ಳವರು ಈ ದೂಷಕರ ದೂಷಣೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುರಿದು ಅವರವರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವುಂಟಾಗಿ ಶಾಂತಿಯು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವರೂ ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹರಲ್ಲಿ ದೂರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ದೂರಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರಿಗಾಗಲಿ, ಅವರ ಮನೆತನಕ್ಕಾಗಲಿ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ತಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ದೂರು ಹೇಳಿದವರ ಮಾನಕ್ಕೇ ಕೊರತೆಯಾಗಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು, ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ “ಮೌನೇನ ಕಲಹಂ ನಾಸ್ತಿ” ಎಂಬ ಸೂತ್ರವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು—
 “ಎಡದ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಬಲದ ಕಿವಿಯಿಂದ ದೂಡುವುದು” ಎಂಬಂತೆ

ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೇ ಮರೆತು, ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ನೆಮ್ಮದಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ಇಂತಹರಿದಲೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವರಿಗೆ ಅವ ಹಾಸಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ದೂರುವರಿಗೂ ಇವರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಲಿ, ಉತ್ಸಾಹ ಭಂಗವಾಗಲಿ ಎರಡೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಿರಬೇಕೆಲ್ಲವೇ? ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಹುಳುಕನ್ನೇ ಮುಡುಕುತ್ತ ಕಲಹವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹತ್ತಿದ ಕಲಹಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಲೆಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಶೆಯುಳ್ಳವರಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಅವರು ಅಂತಹ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೇಗೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿಲ್ಲ; ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ದೂರು ತಂದವರನ್ನು ಉಪಚಾರೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಉಬ್ಬಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೊದಲೇ ಮತ್ತರ, ಕ್ರೋಧಗಳಿಂದ ಏಕಾರವಶವಾಗಿರುವ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ದ್ವೇಷ-ಹಟ-ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರವರ್ತನಗಳ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹೊಲಸಾಗುವಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಅವರು ಅದುಂದ ಮೈಮರೆತು ಸ್ವಜನರಿಗೆ ಏನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬಿಡುವರು. ಹೀಗೆ ಹತ್ತಿದ ಕಲಹವು ಮೊದಲು ಇವರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು; ಬರಬರುತ್ತ ಅದೇ ಏಷದಂತೆ ಆ ಮನೆಗೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಕಂದಿಕುಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಹೆಚ್ಚೇಕೆ, ಇಂತಹ ಗೃಹಕಲಹಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆತನಗಳು ನಾಶಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸಗಳಿಂದಲೂ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದಲೂ ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಲಹಕ್ಕೆ, ಸ್ವಜನರ ಮೇಲಿನ ಮತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ಯರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಸ್ವಜನರ ಮಾನಖಂಡನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ದುರಭಿಮಾನವು, ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದಲೇ ಆಗುವದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಾರದು. ಈಗಿನ ವ್ಯವಹಾರೋದ್ಯೋಗ ಪರಿಶ್ರಾಮಿಕ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯರಾಗಿ ತಾವು ವಿಶೇಷ ಸುಧಾರಿಸಿದವರೆಂದೂ ಪೂರ್ಣ ಏದ್ಯಾವತಿಯರೆಂದೂ ಹೆಮ್ಮೆಗೊಂಡಿರುವವರಿಂದಲೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಅನರ್ಥವಲ್ಲದೆ-ಅಕ್ಷರ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೆ ಸುವಂತಹ ಮೂಢ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಇಮ್ಮಡಿ

ಮುಮ್ಮಡಿಯಾದಷ್ಟು ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಂಕಟಪಡಿಸುವವರಾಗುವರು ; ಇವರು (ಕಲಾಭಿಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದವರು) ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ತಲೆತಲಾಂತರದವರನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಪದ್ಧತಿ, ಶಾಸನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ಧರ್ಮಪಂಥದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಕ್ಲೇಶಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ತಮಗಿರುವ ನಿಸ್ಸೀಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವರು. ಅಂತಹರಿಗೆ ಹಿಂದಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಮೂಢರು, ಮೂರ್ಖರು, ಜಡರು, ಅಲಸರು, ಅಂಧರು—ಎಂಬ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ, ತಾವೇ ಕುಶಲರೆಂದೂ, ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳವರೆಂದೂ, ಸಾಹಸ—ಜಾಗ್ರತೆಗಳುಳ್ಳವರೆಂದೂ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳವರೆಂದೂ, ತಮ್ಮ ಈ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ವಿದೇಶೀಯಾಚಾರ—ವಿಚಾರಗಳ ಅನುಕರಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ನೇಹ—ವ್ಯವಹಾರವೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ ನಂಬುವರು. ಈ ನಂಬುಗೆಯಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ನಡೆವುದಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಜನರೆನ್ನಿಸುವವರನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಅಲ್ಲಗಳೆದು, ಅವರ ಆಚಾರ—ವಿಚಾರ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಗಳನ್ನು ಘಾತಕಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂದು ಚರಿದಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ತಮ್ಮಂತೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ನಾಗರಿಕರಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಹೊಂದುವ ಲಾಭದ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ಬಾಧಕನೆಷ್ಟೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದುಕಡೆ ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷರ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಆಂತರಿಕ ಕ್ಲೇಶವುಂಟಾದರೆ ಇವರಿಂದ ಅಂತರ್ಬಹಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಲೇಶಕಷ್ಟಗಳುಂಟಾಗುವಂತಿರುವುವು. ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ತಾಪಗಳೂ ಸೇರಿದರೆ ಅವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಾಗುವವೆಂಬುದು ಭಾವನೆಗೂ ಮಾರಿದುದು! ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೌಶಲ್ಯದ ಕಲೆಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ನಿಷೇಧಿಸುವೆಂದಾಗಲಿ, ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಾಗದೆಂದು ಹೇಳಿದೆವೆಂದಾಗಲಿ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕರ್ತೃವಿನ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೋನ್ಯ

ದಿಂದ ಯಾವಜ್ಜೀವವೂ ಇರಬೇಕಾದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮತ್ಸರಿಸಿ ಅವರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಹಾನಿಕರವೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ಇಂದು ತಮಗೆ ಆಪ್ತರೆಂದು ತೋರುವ ಹೆರವರೇ ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ಮಾನಹಾನಿಮಾಡುವವರಾದಾರೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಮತ್ಸರವನ್ನು ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ, ಅದರಿಂದಲೇ ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನವಾಗುವದೆಂದೂ ಪ್ರಥಮತಃ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ನಿವೇದಿಸುವುದು; ಮತ್ತು ತಾವು ಒಂದೆರಡು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಶಾರೀರಕ-ಮಾನಸಿಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು, ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ-ಪೋಷಣ ಕ್ರಮ, ದೇಶಧರ್ಮ, ಅನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡಲೊಲ್ಲದೆ, ಅಭಿಮಾನಾಂಧತೆಯಿಂದ ಅವನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ನಡೆಯಲು ತಮಗೆ ಸೇರಿದವರನ್ನೂ ಸೇರದವರನ್ನೂ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ನಿಜವಾದ ಲೋಕಹಿತವು ಸಾಧನೆಯಾಗದೆ ಹೋಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ಬಿಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮತ್ತಿತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಹಜ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ, ಲೋಕಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲದಂತಿಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದುದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದೂ ಆ ನಮ್ಮ ಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಸೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸುವುದು. ಇಂತಿಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು.

ಏಕೆಂದರೆ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮವನ್ನು ಮಾರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಪ್ರಕೃತಿಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪುರುಷನೂ, ಪುರುಷ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಹಿಡಿದರೆ ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೂ, ಪುರುಷ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪುರುಷನೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಯೇ ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದಂತಾಗುವುದು. ಸಹಜ ಭಾವದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದರೆ, ಕೋಮಲತೆ, ಶಾಂತತೆ, ಉದಾರಪರತೆಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗುಣಗಳೆನಿಸುವವೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುವುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿದ್ದೇ ಇರಬೇಕೆಂದೂ, ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ

ಮಾರ್ಮಿಕರಾದ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯ ರಾದ ಈ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರೂ ಸಹಾಯಕರೂ ಆಗಿ, ಪುರುಷರ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು (ಶಕ್ತಿ, ಸಂಪತ್ತಿ) ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದುದೂ, ಪುರುಷನು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿ ಧರ್ಮದ ಕೋಮಲತೆಯಿಂದ ಹೊರಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೂ ಅಗತ್ಯವು.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ, 'ನಾರಿಯರಿಗೆ ಪತಿಯೊಬ್ಬನೇ ಆರಾಧ್ಯದೇವನೂ ಚಿಂತ್ಯನೂ ಭೋಕ್ತಾರನೂ ಆಗಿರುವನು. ನಾರಿಯ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯೆಂದರೆ ಆತನೊಬ್ಬನೇ! ಎಂದರೆ ಪತಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ದ್ವೇಷಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲೀ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲೀ ನಾವು ಹೇಳಿದೆವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ನಾರಿಯರಿಗೆ ಮಾತಾಸಿತ್ಯಗಳೂ ಪತಿಯು ಮಾತಾಸಿತ್ಯಗಳೂ ಸಂಸ್ಕರಣೀಯರೂ ಪೂಜ್ಯರೂ ಸಂಸೇವ್ಯರೂ ಆಗಿರುವರು! ಉಳಿದವರು, ಒಡಹುಟ್ಟುಗಳಂತೆಯೂ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಂತೆಯೂ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷವಾದ ವಿಶ್ವಾಸ, ಆದರ—ಕ್ಷೇಮಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರು, ಇದೇ ಸತಿಯರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಧರ್ಮವು. ಈ ಧರ್ಮಚ್ಛಾನವು ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿರಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿ ಪರಿಪಕ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಚ್ಛಾನವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಾರದು. ಬುದ್ಧಿ ಪರಿಪಕ್ವಕ್ಕೆ ಗುರುಕೃಪೆಯೇ ಆಧಾರವು. ಆರ್ಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೈಹಿಡಿದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮತ್ತು ನಿರಾತಂಕವಾದ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಗುರುವು. ಆತನ ಸಹಚರ್ಮಿಯೇ ಅವಳ ಅಭ್ಯಾಸ-ಗುರುಸೇವೆ, ನಿತ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ನಾಲಕ್ಕಾರು ಪುಸ್ತಕಘಾತಗಳಿಂದ ವಾಚಾಕತೆಯನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಕಲಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಬೀಗಿ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯು, ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಧ್ಯಾ

ವಂದನಾದಿ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ತೊರೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕರ್ಮ ಚಂಡಾಲನೆನ್ನಿಸುವಂತೆ ನೀತಿಬಾಹಿರೆಯಾದ ಇವಳೂ ಚಂಡಾಲಿನಿಯೆನ್ನಿಸುವಳು. ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇಂತಹ ಕರ್ಮಬಾಹಿರರಿಗಿಂತಲೂ ಜನ್ಮತಃ ಚಂಡಾಲರಾಗಿ ಸ್ವಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರು ಉತ್ತಮರೆಂದು ಆರ್ಯರು ಹೇಳುವರು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸುವ ಸುಶಿಕ್ಷಾರಹಿತವಾದ ಓದುಗಾರಿಕೆಯು ವಿದ್ಯೆಯೆನ್ನಿಸದೆ ಅವಿದ್ಯೆ ಅಥವಾ ವಿಪರೀತ ವಿದ್ಯೆಯೆನ್ನಿಸಿ, ಅಂತಹ ವಿದ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಮೂಢರಾಗಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದೂ, ಇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಿಂತಲೂ ಮೂಢರ ಮೂಢಭಕ್ತಿಯೇ ಉತ್ತಮವೆಂದೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಂತಹರನ್ನೇ ಮೂರ್ಖರೆಂದೂ, ಅವಿದ್ಯಾವತಿಯರೆಂದೂ, ಪಶುಸಮಾನರೆಂದೂ, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳೆಂದೂ, ಹಲವರು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ದೂರುತ್ತಿರುವರು. ಇಂತಹರು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಮಂದಿ ಇರಬಹುದಾದರೂ “ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವು” ಎಂಬಂತೆ ಆ ಅಲ್ಪ ಮಂದಿಯು ಮರ್ಯಾದೋಲ್ಲಂಘನ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ “ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ”ವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದೆಂದೂ, ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಫಲಾನುಭವವು ಅಲಂಘ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ್ಣನೀಯಗಳೆಂದೂ ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

V

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಪುರುಷರ ಉಪೇಕ್ಷೆಯೇ ಕಾರಣವು.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಮೂಲಭೂತಕಾರಣವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಪುರುಷರೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವೆವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪುರುಷ ಬಾಂಧವರು ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಮ್ಮ ನಿಷ್ಠುರ ಲೇಖನಿಯನ್ನೂ ಶಪಿಸುವರು. ಆದರೂ ನಾವು ಮಾಡುವುದೇನು? ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈ ನೀಡಿದೆವೆಂದರೆ ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಕೂರಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಲೆಯೊಡ್ಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ

ನಿಲ್ಲಲೇ ಬೇಕು ; ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಲಿ, ಶಾಪನೆ ಗಳಿಗಾಗಲೀ ಭಯಪಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸಕಾರಣ ವಾಗಿ ಹೇಳುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿ, ಆ ಬಳಿಕ ಆಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನೂ ಶಪಿಸುವುದನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೊದಲು ನಿವೇದಿಸುವೆವು.

ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಆರ್ಯ (ಪುರುಷ) ಬಾಂಧವರನ್ನು ನಾವು ಮೂರು ಸಂಗಡವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಉತ್ತಮ ವರ್ಗ—ಪುರುಷ ಧರ್ಮವರಿತು, ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರರಾಗಿ ಶಮದಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸದಸದ್ವಿವೇಚನ—ಭೂತದಯೆ—ಔದಾರ್ಯ— ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕ ತತ್ತ್ವಜ್ಞತೆಯಿಂದಲೂ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಾ ಚರಣೆಯಿಂದಲೂ ವರ್ತಿಸುವ ಮಹನೀಯರೇ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದವರು. ಇಂತಹ ಮಹನೀಯರೇ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರೂ, ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರೂ ಆಗಿರುವರು. ಇಂತಹರು ಸದ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಳರು ! ಸತ್ಪುರುಷರೂ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರೂ ಅಭಿವಂದನೀಯರೂ ಆದ ಈ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ—ತಾವು ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತರೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಉದ್ಯಮಶೀಲರೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇತರರ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇತರರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ದೇಹ, ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಇವುಗಳ ಶಾಂತತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ನಿರತ ರಾಗಿರುವರು. ಇಂತಹರಿಂದ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹಾನಿ ಶಾಧಗಳೇನೂ ಉಂಟಾಗು ವಂತಿಲ್ಲ. ಇವರೇ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು. ಈ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಪುರುಷರು, ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ—ಆದರಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಲಾರರು ; ಮೇಲ್ತರದ ಮಹನೀಯರ

ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಧುಭೂತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲರು. ಇದೂ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಉಪಕಾರವೇ ಸರಿ!

ಇನ್ನು ಕಡೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ತಾವು ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳವರೂ, ವಾಕ್ ಪೌರುಷದಿಂದ ಜೀವಿಸುವರೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಧರ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೋಗಗೊಡದೆ, ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿದವರಾಗಿರುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು, ವಿದ್ಯಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವಾಚಾಳತೆ, ಊಹಾಪೋಹ, ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನಗಳಾವುದೊಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ದಿನಗಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತುಂಬುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ನಿಪುಣರಾಗಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ—ಮೊದಲನೆಯವರು ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಅವರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇತುಭೂತರಾಗಿ ಅದರ ಫಲಾನುಭವವನ್ನು ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ನರಳುತ್ತಿರುವರು. ಇವರು ಮಾಡಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಆವುದೇ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಾಧಕವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಾಧಕವೂ ಕ್ರೂರತನವೂ ತುಂಬಿರುವುವು.

ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಪುರುಷರ ನಿರ್ಮಲ ನಿಷ್ಕಪಟ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಒಳಪಟ್ಟು ವಿಧೇಯರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪುರುಷರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರು ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಕಠಿನವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಸರಲಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೋಮಲಭಾವಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳು ಹತ್ತಿದಂತಾಗಿ, ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸ, ಬೂಟಕ, ದ್ರೋಹಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುವರು. ಇದನ್ನರಿಯದೆ ಅವರನ್ನು ವಾಗ್ದಂಡದಿಂದಲೂ, ದುರ್ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಇನ್ನೂ ಇತರ ಕ್ಷುದ್ರ-ಅಜ್ಞಾನಕೃತ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ-ಅಸಹನೀಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ನಿಷ್ಕೂರರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದರೆ, ವಾಸ, ಅವರೇನುಮಾಡಬೇಕು? ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದು, ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೇಲೆ

ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾಟಕದ ಬೂಟಕವನ್ನೇ ತೋರುವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಆಧಾರಸ್ವರೂಪಿಣಿಯರೆಂದೂ, ಅವರನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಹಪರ ಸುಖಗಳಿಗೂ ಸಾಧಕರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರೆಂದೂ ಇವರು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ, ಅವರು ಅವಿದ್ಯೆ-ಅವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆನಂದೋತ್ಸಾಹಗಳ ಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳಾಗಿಯೇ ಇರಲೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಮಾತು ಹಾಗರಲಿ, ಕೇವಲ ತುಚ್ಛ ಮೃಗಚಾತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಕಡಿಗಣಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಫಲಾನುಭವವು ಯಾರ ಪಾಲಿಗೆ ?

ಆವುದೇ ಒಂದು ಗೃಹಕಾರ್ಯವೂ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೇ ಗೃಹಕಾರ್ಯವು ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಆವ ಗೃಹವು ಗೃಹಿಣಿಯಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿ, ದಕ್ಷಿಣಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೊಳಪಡದಿರುವುದೋ ಆ ಗೃಹಕಾರ್ಯವು ಸುಲಲಿತವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ನಿರ್ವಹವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಸಹಕಾರಿ ಸಾತ್ರವು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಪುರೋವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ದಗಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದುಷ್ಟ ಕಣಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟರೂ ವಿಷವು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಹತ್ತಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೂ ತನ್ನನ್ನು ಸೇರಿದವರನ್ನೂ ಕೂಡಿಯೇ—ಇಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಕ್ಲೇಶಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡದಿರಲಾರದಲ್ಲವೆ? ಭ್ರಾತೃಗಳೇ! ವಿಚಾರಮಾಡಿರಿ? ಪುರುಷನ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬಳಿಕ ಆ ನಾರಿಯರು ಅಕುಟಿಲ, ಅಚ್ಚಿನ್ನ—ಅಕ್ಷಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ನಮ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಹಿತಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೂ ತನಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜನ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷನು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು? ತನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬರುವ ನಾರಿಯರಲ್ಲಿ, ನಿಜವಾದ ಅಂತರಂಗವನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ, ಅವಳ ಬುದ್ಧಿ-ಜ್ಞಾನ-ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ವಿಕಾಸಹೊಂದುವಂತೆ ನಯನೀತಿವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರ

ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದು ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಪುನರುಕ್ತಿಯಲ್ಲವೆ?

ಇನ್ನು ಮೂರನೆ ವರ್ಗದ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದೊಂದುಳಿದಿತು. ಆದರೆ, ಇವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಕರೆಯಬೇಕೋ ನಮಗದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, 'ಹೆಂಡಿತಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯಾದರೆ ಗಂಡ ಮೂಳ ನಾಯಿಗೂ ಕಡೆ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಹೆಂಡಿರ ದಾಸಾನುದಾಸ ನಾಗಿ ಅವರಿಟ್ಟ ಗೆರೆಯನ್ನು (ಅದು ತನ್ನ ಪುರುಷ-ಮಾನವ-ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಪವಾಗುವಂತಿದ್ದರೂ) ಏಕಾರಲಾರದೆ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದತ್ತವಾದ ಶಕ್ತಿ, ಮೇಧಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಪಟುತೆಗಳಿದ್ದೂ ವಿಕಲಾಂಗರಂತೆ ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಙ್ಮುಖರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಕೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ?

ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಸ್ವಯಂಕೃತಾಪರಾಧದ ಫಲವು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು? ಅದೇನೆನ್ನುವಿರಿ? ಪ್ರಾಯಃ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಿತ್ತವೇ ಚಂಚಲವು. (ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೃದಯವು ಕಠಿನಾತ್ ಕಠಿನತರವೇ ಆಗುವುದು.) ಅದು ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಎಂದರೆ ಮಾತು ಕಲಿತುದು ಮೊದಲು ತಾಯಿತಂದೆಯರ ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಗೊಳಪಡದೆ ಲಾಲನೆಯಿಂದಲೂ ಹೊಗಳಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದರೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಗರ್ವವು (ಅಭಿಮಾನವು) ಹುಟ್ಟುವುದು. ಈ ಗರ್ವವು ಪತಿ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ತಾಯಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಷ್ಟು ಬಾಧಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದು ತನ್ನ ಗುಣವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು. ಈ ಗರ್ವವೇ ತನ್ನ ಪತಿಯ ತೇಜೋಭಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತವರ್ಮನೆಯ ಸುಖವನ್ನು ಉಗ್ಗಡಿಸುತ್ತ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೈಗಳ್ಳತನಮಾಡುವುದು, ಅತ್ತೆ ಮೊದಲಾದವರ ಮೇಲೆ ದೂರುಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಪತಿಯು ಸುಶಿಕ್ಷಿತನೂ ದಕ್ಷನೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಎಂದರೆ ಅಭಿಮಾನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅದರಿಂದ ಇತರರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದೆ ಕೇವಲ ಪತಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಯಾಸವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಅದು ಹೇಗೆ-ಎಂತು-ಎಂಬುದನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶಿಸು

ವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಭಿಮಾನವತಿಯರಾದ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಶರತೆಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ತೋರುವ ಕ್ರೂರತನಗಳಿಂದಲೂ (ಉಪವಾಸ, ಚಾಗರಾಡಿ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು.) ಪತಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೇಗೆ ಆಯಾಸಪಡಿಸುವರೆಂಬುದನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರೇ ಊಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಮೊದಲೇ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಪತಿಯಾದ ವನು ಮುಖಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಚ್ಚಿಸುವುದು, ಬಹುಮಾನದ ನೆನಪಿನಿಂದ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಲಾಸಿ ಪತ್ನಿಯ ಸಂತೋಷಕ್ಕೇಂದು ಅವಳು ಕೋರಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದೊಪ್ಪಿಸುವುದು, ಪತ್ನಿಯ ಮುಖೋಲ್ಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಅತಿಯಾದ ಹಾಸ್ಯ ನಟನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು, ಕೋಮಲೆಯಾದ ಪತ್ನಿಗೆ ಆಯಾಸವಾಗದಿರಲೆಂದು ಅವಳನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ತಾನು ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವಳ ಉಪಚಾರಕ್ಕೂ ತೊಡಗುವುದು—ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಮದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಿಟ್ಟರೆ ಮದಿಸಿದ ಆ ಅಂಗನೆಯರು ವಿದ್ಯಾವತಿಯ ರಾಗರಲಿ, ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದವರಾಗರಲಿ, ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆಯರಾಗಿ ಪತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾಧಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ಇತರರನ್ನು ತಮ್ಮ ಊಳಿಗದವರನ್ನಾಗಿಯೂ ಭಾವಿಸುವರಾಗುವರು. ಇದರಿಂದಲೇ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳು, ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ ಸ್ನೇಹವಿರಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆದರ-ವಿಶ್ವಾಸ ಗೌರವ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ನೋಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಮೇಲಿನ ಸರ್ವಸ್ವಾತ್ಮತ್ವ ವನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಷ್ಟು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬಾರದೆನ್ನುವರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಬಳಿಕ ಬೀಗಿ ಕುಳಿತು, ಇಲ್ಲವೆ ಇನ್ನೂ ಇತರ ವಿಧವಾದ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಪತ್ನಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ, ವಿರಕ್ತರಾಗಿ ಹೋಗುವುದಾಗಲಿ, ಅವರನ್ನು ವಾಗ್ಧಂಡನಗಳಿಂದಲಾಗಲಿ, ಕ್ರೂರವಾಗಿ ದಂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಲಿ ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ

ಪತ್ತಿಯರನ್ನು ಉಜ್ಜಿಸಿ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಆಟ ಪಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು, ಅವರು ಕೇಳಿದುದನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಯಿಟ್ಟಾದರೂ ತಂದಿತ್ತು, ಅವರ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಒಡಪುಟ್ಟಿದವರನ್ನೂ ತೊರೆದು, ಕಡೆಗೆ, ಎಂದರೆ, ತಮ್ಮ ವರ್ತನದ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಮೇಲೆ ಪತ್ತಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಸಿಷ್ಠರವಾಡುತ್ತಲೂ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಜ್ಞುಖತೆಗಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಲೂ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳಿಗೆ ನೋಡಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಲೂ ಇರುವೆವು.

VI

ಅಶಿಕ್ಷೆಯ ಅಲಂಘ್ಯ ಫಲ.

ಪುರುಷರ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅಶಿಕ್ಷೆಗಳ ಫಲವು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಲವುಕಡೆ ಹಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ, ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಲಾಂಛನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ತಿರುಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆಂದರೆ:—

ಪತ್ತಿಯು ಓದು ಬರಹ ಕಲಿತವಳೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿ, ಮೊದಮೊದಲು ಅವಳ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಬಾರದಂತೆ ಸಹಾಯಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಪತ್ತಿಯು ವಿದ್ಯಾವತಿಯೆಂಬ ಆನಂದದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದಂತೆ ಮಾಡಿ ತಾನೇ ಅವಳಿಗೆ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಪತ್ತಿಯು ವಿದ್ಯಾಪರಿಶ್ರಮ ಹೊಂದಿ, ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ತಂದುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಾನು ಅಡುವಳನೂ ಹುಡುಗರನ್ನು ಆಡಿಸುವನೂ ಆಗಿ ಪತ್ತಿಯ ಠೀವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷರೂ ಪತಿಯನ್ನು ಜನ ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಮಾನವಿಯರೂ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇರುವರಲ್ಲವೆ? ಇಂತಹ ದೇವೀದಾಸರಾಗಿ, ದೇವಿಯು ಆವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆವ

ರೀತಿ ಆಗ್ರಹಮಾಡುವಳೋ ಎಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ತದೇಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಭಗವದಾಜ್ಞೆ-ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ, ದೇವಿಯ ಮನೋನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆವುದೇ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆಯೆಂದೂ, ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಧೋಗತಿಯೆಂದೂ ನೆನೆದು ಸರ್ವದಾ ದೇವ್ಯುಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಪುರುಷಮಹಾಶಯರೊಂದು ಕಡೆಯಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ, ಪತಿಗಳನ್ನು (ಕಾರ್ಯತಃ) ದಾಸಾನುದಾಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಮೇಧಾ ಜ್ಞಾನ ಬಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇವಲ ವಿಲಾಸ, ಉದರಂಭರಣ, ವಿಷಯತೃಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಹೆಂಗಸರೂ ಇರುವರು. ಇಂಥವರನ್ನು ನಾವು ಆವ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮದಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಈ ಲೇಖನಿಯನ್ನು ಧನ್ಯವೆನಿಸುವ?

‘ಮಹಿಳಾ’—ಇಲ್ಲ, ಮಹಿಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾನ, ತಾಳ್ಮೆ, ನಲಿವುಗಳು ಇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಥೈರ್ಯವಿಲ್ಲದವರನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರೆನ್ನುವುದೆಂತು?

‘ಭಾವಾ’—ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯೂ ಇಲ್ಲದವರು ಭಾವಮೆಯರೆನ್ನಿಸುವುದೆಂತು?

‘ವಧೂ’—ವಿದ್ಯಾ, ವಿನಯ ವಿವೇಚನಗಳೇ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ವಧೂಗಳೆನ್ನುವುದೇ?

‘ಸತೀ’—ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ, ಧೈರಿಯ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನವೇ ಇಲ್ಲದವರು ಸತೀ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವ? ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರ್ಯಾ, ಪತ್ನೀ, ಸಖೀ, ಸಹಚಾರಿಣೀ, ಕಾಂತಾ, ನಾರೀ, ಆರ್ಯಾ—ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತೆಯರಾಗುವುದೆಂತೂ ಅವರ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಹುದೂರದ ಲ್ಲಿರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ‘ಪ್ರಬಲೆ’-‘ಅತಿಬಲೆ’ಯರಾದ ಯುವತಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ? ತಮ್ಮ ಗೃಹಿಣೀ ಪದವಿಗೆ ಹಾನಿಕರವಾದ ಮೇಲಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳಾದ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲದೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನುಂಗುತ್ತಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವಾಗಲೀ—ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ

ವಾಗಲೀ ನಿವಾರಣವಾಗುವಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೌರ್ಜನ್ಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗಿರುವ ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಂಪತ್ತುಗಳ, ಅಭ್ಯುದಯದ ಆಶೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿರುವುದು? ಆದರೆ ಈಗ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ಬಲಿತ ಬಿದಿರನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಎಳೆಯ ಬಿದಿರನ್ನೇ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಹದಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದರೆ, ಈವರೆಗೆ ಮೀರಿಹೋಗಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತರುವುದು ದುರ್ಘಟವು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಲೇಪವಿಲ್ಲದಿರುವ ಮತ್ತು ಇದೇ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಅಂಕುರವಾಗಿರುವಂಥ ಮಹಿಳೆ-ತರಳೆಯರನ್ನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಫಲವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದು ಕೂಡ ದೇಶೋನ್ನತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗುರಿಯನ್ನಿರಿಸಿರುವ ಪುರುಷರ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಚಾರವಾಗಿರುವುದು. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ದಕ್ಷತೆಗಳನ್ನೂ ದೇಶಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ, ಲೋಕ ಕ್ಷೇಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಾಗಲೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು.

ಶ್ರೀಃ

ಉತ್ತರಾರ್ಧ

I

ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ.

ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಿರೂಪಣ ಲೇಖನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಕ್ಷಮಾಪಣವನ್ನು ಕೋರಿ ಆ ಬಳಿಕ—೧. ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳಾದ ಆಲಸ್ಯಾದಿಗಳ ಅಲಂಘ್ಯ ಫಲಗಳು, ೨. ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ—ಮಾನಸಿ ಕೋನ್ನತಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ೩. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಈರ್ಷ್ಯಾ ಸೂಯೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳೂ, ೪. ಸ್ವಕೀಯರ ಮೇಲುಂಟಾದ ಈರ್ಷ್ಯಾಸೂಯೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ, ೫. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಪುರುಷರ ಉಪೇಕ್ಷೆಯೇ ಕಾರಣ, ೬. ಅಶಿಕ್ಷೆಯ ಅಲಂಘ್ಯ ಫಲ—ಏಂಬೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದಾಹರಣವೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ವಿವರವಾಗಿಯೂ ವಿವೇಚಿಸಿರುವುದಷ್ಟೆ? ಇನ್ನು ಅವುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.

ವಿಚಾರಪರರಾದ ಭ್ರಾತೃಗಳೇ! ಅಬಲಾ ಸಮುದಾಯವನ್ನೇ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ, ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯಾಪವಾದದ ಭೀಕರ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮವರ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಅಶಿಕ್ಷೆಗಳೇ (ಮೂಲ) ಹೇತುವೆಂದೂ, ಅದರಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವೆಂತಹದೆಂದೂ ಹಿಂದೆ ನಿವೇದಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಬೀಗಿ ಬಿರುದುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನಾರಿ(?)ಯರನ್ನು ಇನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಅಂತಹರ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಅಭಿಮಾನಪರರಾಗಿ ವಿವೇಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಶ್ರಮಪಟ್ಟಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದುದೂ ಮತ್ತು ಏಳೆಯರಾಗಿರುವ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೂ ನಿಮ್ಮವರ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಕೂಡ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿ

ರುವುದು. ಆದರೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಖತಿಯಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಕಠಿನ ಶಬ್ದಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿರಬಹುದಾದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಹೇಗೋ? ಹಾಗೆ ಕೋಪಿಸುವವರೂ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸವಿನಯ ಸಿವೇದನವಿಷ್ಟೆ!

“ಬಾಂಧವರೆ, ನಿಮ್ಮ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಆಶ್ರಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ—ಶಿಷ್ಯ ಕೋಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಗೌರವ, ದಯೆ, ಕನಿಕರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಬರುವವರಾಗಿರುವ ಆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ನುಂಗುವ ಈ ಭಯಂಕರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ರೋಗವನ್ನು ನೀವು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲವೆ? ಈ ವಿಚಾರವು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬೇಡವೆ? ಹಾಗೆ ನೀವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಕೋರುವವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆಲೇಕೆ ಅಲಸರಾಗಿರುವಿರಿ? ಆದಷ್ಟು ತ್ವರೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಪರರಾಗಿರಿ. ಬಲಿತುಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಉಪಾಯಾಂತರಗಳಿಂದ, ಬಲವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ, ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ತಗ್ಗಿಸಿರಿ! ಬಲಿಯದಿರುವುದನ್ನು ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಹದಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಎಳೆಯದಾಗಿರುವುದನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮವರ ಮುಂದಿನ ಉನ್ನತಿ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗುವಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಎಳೆಯಬೆಡೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಿ.”

ಸುಹೃದರೆ, ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಕ್ರಮವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲರೇ? ವಿಚಾರಮಾಡಿರುವಿರೇ! ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಿಸಿ ತಂದೆಯಾದವನು, ತಂದೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ತಂದೆಗೆ ತಂದೆ, ಕಿರಿಯ ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ—ಅನಾಥಿಯರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಿತ್ತವಾಲಕರು ಅಥವಾ ಗುರು—ಇವರು ಆ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕಂಡು, ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದಂತೆ ನಯರೀತಿಯಿಂದ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ದಯೆಯನ್ನೂ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಸಂದರ್ಭವೊದಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಗಿಯೂ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಬರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅವರು

ಸತ್ಯ, ಭೂತದಯೆ, ಗುರುದೈವಭಕ್ತಿ, ವಿನಯ ಸಂಪನ್ನತೆ, ವಾಪಭೀತಿ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಗಳೆಂಬ ಷಡ್ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಪವಿತ್ರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದುದಾದರೆ ನಿರಲಸತೆಯೂ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶಾಜ್ಞಾನವೂ ಸತತೋದ್ಯಮಶೀಲತೆಯೂ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಅಂತದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರು ಸತಿಯರ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು —ಎಂದರೆ, ಪತಿ ಸೇವೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಗೃಹರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಗೃಹಿಣೀ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸಮಸ್ತ ಭಾರವನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಸದಸದ್ವಿಚಾರಪರವಾಗಿ, ಪರಿಪಕ್ವ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪಂಡಿತರೆನ್ನಿಸಿದ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಫಲವು—ಪ್ರಯೋಜನವು, ಸಿದ್ಧಿಯು, ಸದ್ಯಃಸಿಂಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಆಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾಲಗುಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಲೋ ಸಂಸರ್ಗ ದೋಷದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮವರ ಮೈಯನ್ನು ಒಂದಿರುವ ಉದಾಸೀನದ ಬಲದಿಂದಲೋ ಹೇಗೆ ಆಗಲಿ, —ನಮ್ಮವರು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸಕರಾಗಲು ಶಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ! ಒಂದುವೇಳೆ, ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಂತೆ ಚಿಕಿತ್ಸಕರಾಗಲು ಸಮರ್ಥೆಯರಾದ ಮಾನಿನೀಮಣಿಯರು ಇರಬಹುದಾದರೂ ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಷ್ಟೆ: ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಮರ್ಥೆಯರು ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾಮಣಿಯರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಬಾಲಿಕಾನಿವಹವನ್ನೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನಿಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ—

೧. ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಲ್ಲದವರು, ೨. ಕಲಿತವರು, ೩. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಎಂದು ಮೂರು ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿವೇಚಿಸಿದರೆ, ಮೊದಲನೆಯವರು, ಎಂದರೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಬಹುಶಃ ಆಚಾರಪರರೂ, ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ (ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ) ದುಡಿಯತಕ್ಕವರೂ, ಸ್ವಶರೀರಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದವರೂ ಆಗಿರುವರು. ಇಂಥವರಲ್ಲಿ—ಮೌಢ್ಯ

ಚಾರದೊಡನೆ ಮೂರ್ಖತನ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಕಲಹಕಾರಿತ್ವ, ಪರಶ್ರೇಯೋಽಸಹಿಷ್ಣುತೆ—ಎಂಬೀ ದುರ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಂಟಕಿಯರು ಕೆಲವರಿಂದ ಬಹುದಾದರೂ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ನಿವೇದಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಂದ—ಎಂದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಲ್ಲದವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಿಕಾನಿವಹವು ಪಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣವೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನದೆಂದರೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳನ್ನದೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕ್ರಮವೊಂದು ಮಾತ್ರವೇ! ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಎಂದರೆ ದುಡಿವುದೊಂದು ಬಂದಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷಣವೆಲ್ಲಾ ದೊರೆದವೆಂದಾಗಲೀ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ, ಸತೀನಾಮ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಂಟಾಗಿರುವವೆಂದಾಗಲೀ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ದುಡಿಮೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬುದ್ಧಿಶಲತೆ, ಸಹನ ಶೀಲತೆ, ನ್ಯಾಯವಿಚಕ್ಷಣತೆಗಳೂ, ಗೃಹಿಣಿಯಾಗುವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಮತ್ತು ಗುರುಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು? ಆಶ್ರಿತರ—ಅನಾಥರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು—ಎಂಬ ವಿತರಣೆ, ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನ, ಮರ್ಯಾದೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳೂ ಇದ್ದಹೊರತು, ಅವಳು ಪಕ್ಕಾ 'ಗೃಹಿಣಿ' (ಅನ್ವರ್ಥನಾನ್ನಿಯೂ ಸಮರ್ಥೆಯೂ ಆದವಳು) ಎಂದಾಗಲೀ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂದಾಗಲೀ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಳು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವೂ—ಕೇವಲ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ—ಮೂಢಭಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಂದಲೇ ಲಭಿಸುವವೆಂದು ಹೇಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು? ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರಿಗೆ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿಯೂ ಕಲಿಸುವಷ್ಟು ವೇಳೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಡರಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬಿಷ್ಟನ್ನೇ ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಡಬಲ್ಲರು. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಗಡದವರೆಂದರೆ ಅವರ ಈಗಿನ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಆ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಈವರೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಫಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಲೆಯೇ ತಿರುಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗಿನವರೆಗೆ ಕಲಿತವರೆನ್ನಿಸಿದವರೂ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವವರೂ (ಸುಧಾರಣೆಯ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿ

ದವರು) ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಾಸಂಗ-ಅಭ್ಯಾಸ-ಆಚರಣ-ವಿಚಾರ ವಿಚಕ್ಷಣ ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯ ನಾರೀ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವುಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಮಹಿಳಾ ಜನ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಭಾಗವೆಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕಂಡುಬಾರದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣಗಳೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುವು. ಅಂತಿರುವುದರಿಂದ, ನವನಾಗರಿಕರನ್ನಿ ಸಿ ಮೆರೆವರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಬಾಲೆಯರಿಗೆ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಶಿಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ, ವೇಷಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆ, ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸರತೆ ಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಲು ಎಷ್ಟುಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯ ಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ, ಗೃಹಿಣೀ ಪದವಿಗೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ವಿಚಾರಜ್ಞಾನ, ವಿನಯಶೀಲತೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡವರ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿಂದ ಹೇಗೂ ದೊರೆಯಲಾರವು!

ಇನ್ನು ಮೂರನೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ—ಎಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗವೆನ್ನಿಸಿರುವ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ವನ್ನು ಪಡೆದವರೋ ಎಂದರೆ—ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರೇ! ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕಲಿತವರೆನ್ನಿಸಿದವರಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನ, ದರ್ಪ, ಶರತೆಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅಷ್ಟು ಕಲಿತವರಲ್ಲವೆಂದೂ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಓದು ಬರೆಹವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿತವರೇ ಹೊರತು ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಆದುದರಿಂದ ತಮಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತವರು ಬಹುಮಂದಿಯಿರುವರೆಂದೂ ಇವರು ಭಾವಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಯಾವು ದಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸುಕತೆಯೂ ಇವರಿಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ವಾಲಿನ ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಉತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಥಾಮತಿ ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ವಿಚಾರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಲೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥವರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇನೂ

ಅಲಸತೆ, ಉದಾಸೀನತೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಿಕಾ ನಿವಹಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ,—ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೃಹಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಮಾಡುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವುದು. ಇಷ್ಟು ದೊರೆತರೂ ಸದ್ಯಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲ! ಆದರೆ, ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿಗೆ ವಿರಾಮವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಾದ ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಆ ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದ ಅವರು ತಾವೇ ಬುದ್ಧಿ ಶೂನ್ಯರಂತಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯತಾ ಮೂಢರಂತೆ ಕುಳಿತುಬಿಡುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಬರುವುವು. ಇಂಥ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಲವತ್ತಯತ್ನವೂ ಸಹಾಯವೂ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ವಿಚಾರ ಜ್ಞಾನಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಭಾವತಃ ಸಂಶಯ, ಭಯ, ಸಂಕೋಚಗಳು ಅವರಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಲೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಾಲೆಯರಿಗಾಗಲೀ ಬಾಲಕರಿಗಾಗಲೀ ಏದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ, ಗುಣ, ನಡೆ, ನುಡಿಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೂ ಕಲಿಸುವರು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಲಸಗಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ಶಿಷ್ಯರೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಅವರ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿಯೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಅಲಸರಾಗುವರು. ಅವರು ಕೋಪ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ನಿರ್ದಯೆಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಷ್ಯರೂ ಅದೇ ಗುಣವನ್ನೇ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲದೆ, ಕಪಟ ನಟನೆ, ಅನ್ಯತ, ವಂಚನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವರು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸಿಕ್ಕಿದವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸ ಬಾರದೆನ್ನುವರು.

ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಂದರೆ ಹುಡುಗರ—ಹುಡುಗಿಯರ ತಾಯಿಯರೇ ಎನ್ನಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ,

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿಯುವವರೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆಯರ ನಡೆ ನುಡಿಗಳ ಕಡೆಗೇ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಿಸುವರು. ನಡೆ ನುಡಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಕಾಲವು ಅದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಆಡುವ ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ಭಾಷಣ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಾವೂ ಅವರಂತೆಯೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದೆಣಿಸಿ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅದನ್ನೇ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರವು ಬಲವಾಗಿ ಬೇರೂರುವುದೋ ಅದೇ ಅವರು ದೊಡ್ಡವರಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಇರುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಂದರ್ಭವೊದಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಅದೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರವು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಸದಾ ಚಾರಿಗಳಾಗಲು ಸಹಕಾರವಾಗುವುದು; ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿಶ್ರ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರ ಆಚರಣೆಗಳೂ ಗುಣದೋಷಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣವುಳ್ಳದಾಗುತ್ತವೆ. ದೋಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಆಸ್ಪದವುಂಟಾದರೆ ಅದು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತಿರುಗುವುದೋ, ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದೋ ಹೇಳಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೊಂದೇ ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂತಹದೆಂದೂ ಬಹು ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವವುಳ್ಳದೂ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹದೆಂದೂ ನಾವು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆವು.

ಇಂತಹ ಜಾಗರೂಕತೆ ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವ(ಜವಾಬ್ದಾರಿ)ದ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ಹೆಂಗಸರ ತಲೆಯಮೇಲೆಯೇ ಹೊರಿಸಿ ತಾವು ತಟಸ್ಥರಾಗಿರುವುದು ಪುರುಷರ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೆಂದೂ, ಈ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವುಕಾಲ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ (ಎಂದರೆ ಕಾಲವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳೆದುಹೋದಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆಗತಕ್ಕುದಲ್ಲ.) ಪುರುಷರ ವಿಚಾರಣಾ ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಪ್ರಯಾಸ-ಸಾಹಸಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಆ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ, ಅದನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವರೆಗೆ

ವುರುಷರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಮ್ಮಭಾವದಿಂದ ನಿವೇದಿಸುವೆವು.

ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವುರುಷ ಬಾಂಧವರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂತಹದೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಲಿಕಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಭಾಗವೆಷ್ಟೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳತಕ್ಕುದಿದೆ:— “ಬಾಲೆಯರ ನಡೆ ನುಡಿಗಳು ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಂತಿವೆ, ಅವರ ಗುಣಗಳು ಹೇಗಿವೆ—ಎಂಬವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಯಾವತರದ ಪಾಠವು ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಎಂಬವನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಕೇವಲ ಆಟ ಪಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಲಂಕಾರ ಆಡಂಬರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲಕಳೆಯುವಂತಿದ್ದರೆ ಹಿರಿಯರ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೂಡದೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಇದಿರಾಡುವ ಮತ್ತು ಚಂಡಿತನದಿಂದ ಹೋರಾಡುವಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಆ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಠಿನವಾಗುವುದು. ಎಂದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ರಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೇ ಸೇರಿದುವೆಂದೂ, ತಮಗೆ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವೊಂದೇ ಸಾಕಾಗಿರುವದೆಂದೂ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು, ‘ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ತಾನೇ ದೊರೆಯುವುದು, ಆವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಂಡು ಬಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿ, ಪಾಪ, ಸ್ವಲ್ಪಾವಧಿಯೊಳಗೇ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗುವರಾಗಿರುವ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ನಾವೂ ಇಲ್ಲಿ ಪಾಡುಪಡಿಸುವುದೇಕೆ?’ ಎಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು, ‘ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಾಗುವ ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾತ್ರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯವು’ ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಮೂರು ತರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೆಂಗಸರ ಪಾತಿಗೇ ಸೇರಿದುದೆಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೃಹಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹ, ವಿನಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಇವುಗಳು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರ

ಬಹುದು ; ಉಳಿದ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರ, ಆತ್ಮಬೋಧ, ಭಗವತ್ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನ, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ ಜ್ಞಾನ, ವಾಪವುಣ್ಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಹಸ್ಯ ತತ್ವಗಳ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ—ಇಷ್ಟೂ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಪರಿಪಕ್ವಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪುರುಷರ ಹಿತೋಪದೇಶದಿಂದಲೇ ಲಭಿಸಬೇಕು. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ಸಾಕಾಗಿರುವುದೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತರೆ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಪವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ತಾವೇ ವಿಘಾತಕರಾದಂಥ ವಂಚಕರೆನಿಸುವರು. 'ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವರು, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಷ್ಟಪಡುವುದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವವರೆಗಾದರೂ ಆಡಿಕೊಂಡಿರಲಿ' ಹೀಗೆಂದು ಅವರನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಆಡಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಯ ಭಯಗಳೇನೊಂದನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಕಷ್ಟ-ಕ್ಲೇಶ, ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳ ಸ್ವಭಾವ, ತಾರತಮ್ಯ, ರೀತಿ, ವಿಧಾನಗಳೇನನ್ನೂ ಅರಿಯದೆ ಕೊಬ್ಬಿದ ಕುದುರೆಗಳಂತೆ ಬೆಳೆದ ಆ ಹುಡುಗಿಯರು, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮನೆಗೆಲಸಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಅವರು ತಾಳುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಹೊರೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿವೇಚನೆಯು ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಯಾಸ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು? ಅಲ್ಲಿ ಅವರೇನು ಮಾಡಬಹುದು? 'ನಾವು ತವರ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬೆಳೆದೆವು, ಹಾಗೆ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು; ಒಂದುದಿನವಾದರೂ ನಾವಿಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ' ಎಂದು ತವರ್ಮನೆಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರಮೇಲೆ ದೋಷಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ, ದೂಷಿಸಿ, ಮನಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯುವುದು, ಅತ್ತು, ಉಬ್ಬಿಸಪಟ್ಟು ಕ್ಲೇಶಪಡುವುದು, ಹೀಗಲ್ಲವೆ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರು ಬಡತನದಲ್ಲಿದ್ದರಂತೂ ಇವರ ದಾಂಧಲೆಯನ್ನು ಅವರು ತಡೆಯುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರು ಇಂತಹ

ಒರಟುತನ, ದುರಭಿಮಾನ ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಮೈಮುರಿದು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ನಿಯಮವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸೊಸೆಯರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ನಿಷ್ಕರಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಇವರಿಗಾಗುವ ಕೋಪ ತಾಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಆದೀತೆ?

ಇಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೈಪಿಡಿದವರಿಗಾಗಲಿ ಮನೆಗೆ ತಂದವರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವತರದ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳುಂಟಾಗಬಹುದು? ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನವೂ ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ ಸ್ವಧರ್ಮ ಧ್ಯೇಯಗಳ ವಿವೇಕವೂ ಇಲ್ಲದೆ ದುರಭಿಮಾನಾಂಧತೆಯಿಂದಾವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಪ್ರೇಮ, ಆದರ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳ ಕೋಮಲತೆಯನ್ನೇ ಕಾಣದ ಮೂರ್ಖ ಸ್ವಭಾವದ ಕಠಿಣಹೃದಯರಾದ ಹೆಂಗಸರ ಕೈಪಿಡಿದವರಿಗೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನಗಳ ಆನಂದಾನುಭವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿಯದು? ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಹಚಾರಿಣಿಯರಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜ, ಧರ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವರೆಂದು ಆಶೆಯಿಂದ ವಿವಾಹಿತರಾಗುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಿರೀಕ್ಷಾ ಭಂಗವಾದರೆ ಏನಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷ ಬಾಂಧವರೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ, ಅವರು—ಎಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ. ಪುರುಷರು ಕೇವಲ ಕ್ಷಮಾಗುಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಾದರೂ ಇತರರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆ ಅಭಿಮಾನವತಿಯರಾದ ಹೆಂಗಸರು ತಾವಾದರೂ ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರುವರೋ ಎಂದರೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಾರದು. ಹೀಗಾಗಲು ಕಾರಣರಾರು? ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ತತ್ವಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡದೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಬೆಳಸಿದಂಥ ಹಿರಿಯರೇ ಅಹುದಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನು, 'ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಾಗುವ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವು' ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ನಾವು ನಿವೇದಿಸುವ ದೇನು? ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರು ನಮ್ಮ ನಿವೇದನದ ಕಡೆಗೆ ಕಿವಿಯನ್ನಾಡರೂ ಕೊಡುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯುವು. ಆದರೂ ಅದನ್ನು

ಹೇಳದೆ ಬಿಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಕೊಡಿರೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. ಗಂಡುಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಪಕ್ಷಪಾತನಾಡಿದ ದೋಷ, ಅವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ವೋಷಕರೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆಗುವರೆಂಬ ಆಶೆ—ಇವೆರಡಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. “ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯ ರಾದ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಗೂ ಹೊಕ್ಕು ಮನೆಗೂ ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸುವಿನೀತಿಯಾದ ಸುತೆಯಿಂದ ಉಭಯ ಕುಲಗಳೂ **ಉದ್ಧಾರವಾಗುವವೆಂದೂ**, ಅಂಥವರಿಂದ ಸಮಾಜವೂ ಧರ್ಮವೂ ದೇಶವೂ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬರುವುವೆಂದೂ” ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಹೇಳುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯಮಹಿಳೆಯರ ಸದ್ವರ್ತನಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಲೋಕೋಪಕೃತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯರಾಗಿ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಹೆತ್ತವರಿಗಾಗುವ ಆನಂದವನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಸುಖಕರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು? ಅಂಥವರನ್ನು ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಪಡೆದ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಅವರಿಂದಾಗುವ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತರಾದ ಆ ವಧುವಿನ ತಾಯ್ತಂದೆಯರ ಅವ್ಯಾಜ ವಾತ್ಸಲ್ಯ—ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬಹುದು? ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಂಥ ನಾರೀಮಣಿಯ ರಿಂದಾಗುವ ಲೋಕಹಿತ ಕಾರ್ಯಗಳ ವುಣ್ಯಾಂಶವು ಅವರನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ತಾಯ್ತಂದೆಯರಿಗೂ ಲಭಿಸದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ! ಆದುದರಿಂದಲೇ **“ಪುತ್ರಾಚ್ಯತಗುಣಾ ಪುತ್ರೀ”** ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯುಂಟಾ ಗಿರುವುದು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ, ಅವರನ್ನು ಅಶಿಕ್ಷಿತೆಯರಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಹಿರಿಯರು ತೋರಿಸುವ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಚ್ಛಾನಾಭಿಮಾನಾಂಧತೆ ಯಿಂದ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಪ್ತರಾಗಿಯೂ, ದುರಾಗ್ರಹ, ಹಟ, ಕಾಪಟ್ಯ, ವಂಚನೆ, ದೋಷಾ ರೋಪಣೆ, ಮನಸ್ತಾಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರಾಗಿಯೂ, ಅದರಿಂದ ತಾವು ಸಂಕಟಪಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಹಿರಿಯರನ್ನೂ ತಮಗೆ ಸೇರಿದವರನ್ನೂ ಸಂಕಟ

ಪಡಿಸುವರಾಗುವರು. ಎಂದರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇವಲ ಲಾಲನೆ ಯಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದೇವಿಯಿಂದಾಗುವ ಹಾನಿಗಳಿಗೂ ಇಮ್ಮಡಿಯಾದ ನಷ್ಟನಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವರು. ಆದರೆ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಹನೆಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವೆವೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರು ಭಾವಿಸಬಾರದು ! ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿಯೂ ಸುಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು ; ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜಾವೃದ್ಧಿ, ಧರ್ಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯ, ಸಂಪದಭಿ ವೃದ್ಧಿಗಳೆಂಬ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ ಪಾತ್ರರಾಗ ಬೇಕಾಗುವ ಹೆಂಗಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಎಂದರೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾದ ಚಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬುದಿಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ !

ಆದುದರಿಂದ, ವಿಶ್ವಸನೀಯರಾದ ಬಾಂಧವರೇ ! ದಯೆಯಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ವೋಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಾಲೆಯರ ಸುಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಿರಿ? ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠವನ್ನು ಅರ್ಥಸಹಿತವಾಗಿ ಕಲಿಸಿರಿ; ಅವರ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಸ್ತುತೆ ಮಾಡಿರಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷ-ಲೋಪಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಮುಂದೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ, ಕಳ್ಳತನ, ಚಂಡಿತನ, ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಗುಣದಿಂದಲೂ ಆಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಪಾಪವುಣ್ಯವಿಷಯಕ ವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಅವಕಾಶವಾದಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯೂ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವಂತೆಯೂ ಬೋಧಿಸಿರಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ ಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ. ಸದ್ಭರ್ತನದಿಂದಾಗುವ ಸುಖ ಸಂಪಲ್ಲಾಭಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣವೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದರವುಂಟಾಗಿ, ಅವರು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಲಕ್ಷಣ, ಸಾಧ್ಯವರ್ತನದ ನಿಯಮ, ಸತೀಧರ್ಮದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ (ರಹಸ್ಯ) ತತ್ವ, ಸ್ತ್ರೀಕರ್ತವ್ಯ— ಮತ್ತು ಧೈಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿರಿ. ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡುವಾಗ

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯ ಸಮಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ದ್ವಿಗುಣವಾದ ಲಾಭವುಂಟಾಗುವುದು. ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವೃಥಾಭಿಮಾನ, ಶತಕೆ, ಹಟಗಳಿದ್ದರೂ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಬಾಲೆಯರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಅವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಏವೇಕವೂ, ತಾವು ಮಾಡಿದ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳಿಗಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಗಿ, ತಮ್ಮ ನಡೆ ನುಡಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಬಾಂಧವರ: ತಮ್ಮವರ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಅವನತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತಾವು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದಲೂ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ದೋಷವೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವಸನೀಯರಾದ ಭ್ರಾತೃ ಗಳೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

II

ಅಂಗನೆಯರ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಅಬಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನೇ ನುಂಗುತ್ತಿರುವ ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯಾಪವಾದದ ಭಯಂಕರ ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪುರುಷರು ಮುಖ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಕರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಈವರೆಗೆ ನಿವೇದಿಸಲಾಯಿತು ; ಇನ್ನು ಹಾಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸಕರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಧರ್ಮವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವತಿಯರಾದವರ: ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗಬಹುದು ; ತಮಗಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದುದನ್ನು ಹೇಳುವರೇ ನೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೂ ನಾವು ಹೆದರಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅವರಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಂದೆ ವೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ

ಅನೇಕ ಅಪಾಯಗಳಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದೆಚ್ಚ ತ್ತುಕೊಂಡು, ತಿಳಿವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಬಲಗೈಯಂತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗಿ, ತಿಳಿವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು ಧರ್ಮವೆಂದೂ ಮಾತ್ರ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವತಃ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಮಂದತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ನಿರರ್ಥನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ, ವೇಳೆಯನ್ನರಿತು, ತಮ್ಮ ತಿಳಿವಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು, ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವಿಷ್ಟನ್ನು ನಿವೇದಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ತಿಳಿದವರು ನೆನಪುಮಾಡಿದೆವೆಂದರಿತು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಎಳೆಯರೂ-ತಿಳಿವಿಗೆ ಮರವೆಯುಂಟಾಗಿರುವವರೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದೆಚ್ಚ ತ್ತು ಒಲಿದೇಳಬೇಕೆಂದೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆವು. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಮೌಢ್ಯ-ಮೂರ್ಖತನಗಳಿಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು ಸಾಯುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ನಾವು—ಎಂದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಾದ ನಾವು, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಸಹನೆಯಿಂದೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನೆಲೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳಾವಾವು, ಇವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿ, ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಒಂದೊಂದಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯೂ ಹೊರದೂಡಿ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣಗಳು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅಂಥಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಲಸ್ಯ, ಉದಾಸೀನ, ದುರಭಿಮಾನ, ಕಾಡುಹರಟೆ—ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವು. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಯೋಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ವುರುಷರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಮೂಲವನ್ನೇ ಛೇದಿಸಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ, ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ-ಪ್ರಯಾಸಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆಯೂ, ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗುವಂತೆಯೂ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆ? ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ವಿಶ್ವಸನೀಯ ಸೋದರಿಯರೇ! ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರಿ; ನಾವು ನಿಜವಾದ ಮಾನುಷತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಜನ್ಮಧಾರಣಮಾಡಿದುದರ

ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಯೋಗವು ಲಭಿಸಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ನಮ್ಮವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಪುರುಷರ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಲಿ, ಧರ್ಮದ ದಶಾಂಗಗಳಾದ ೧. ವಿವೇಚನೆ, ೨. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ೩. ಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನ, ೪. ಧರ್ಮಶ್ರುದ್ಧಿ, ೫. ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯ, ೬. ಸತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ, ೭. ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಅಥವಾ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿ, (೮.) ಸರ್ವಸಮತಾಭಾವ, (೯.) ಅಚಲಭಕ್ತಿ, (೧೦.) ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಸೇವಾ—ಎಂಬೀ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾವು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಶವಿಧ ಯೋಗಗಳ ಗುಣ, ಸ್ವರೂಪ, ಫಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೇ?

೧. ವಿವೇಚನೆ—ವಿವೇಚನೆಯೆಂಬುದೇ ಸದಸದ್ವಿವೇಕ, ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರ ಜ್ಞಾನ—ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣ-ದೋಷ, ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಇದು ಮಾನವನ ಜನ್ಮದೊಡನೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಮಾನವರು—‘ಇದು ಕೆಟ್ಟದು, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು’ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ಬಿಡಲು ಶಕ್ತರಾಗುವರು. ಆದರೆ, ಜನ್ಮ ಸಹಜ ಗುಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲದೆ ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕ್ರಿಯಾಸಿದ್ಧಿಗಾಗಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಮಾನವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದುರಾಗ್ರಹ, ದುರಭಿಮಾನ, ಉದಾಸೀನ, ಆಲಸ್ಯಾದಿಗಳ ದೋಷಗಳು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದುವೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ವಿಷಮ ಸಂಸರ್ಗ ದೋಷವನ್ನು ತಡೆದು, ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲರಿಯದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಲಯಿಸಿಹೋಗುವುದು. ಈ ವಿವೇಕವು ಲಯಹೊಂದಿದ ಮೇಲಂತೂ ಆ ಮಾನವರ ಸ್ಥಿತಿ, ವನ್ಯಪಶುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೀಳಾಗುವುದು. ಹಾಗಾಗಲು ಅವಕಾಶ

ಕೊಡದೆ ಅವನತೊಂದುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ವಿವೇಕದ ಅಜ್ಞಾತಾ ವಸ್ಥೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿದೆವಾದರೆ ಆಗ ಅದು ಮತ್ತೆ ಹೈಡ್ರೋಶದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸಂಚರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಿದುಳು ಬುದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವಂತೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ವಿಮರ್ಶಮಾಡುವ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಮಾನವರ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ, ಮಾನಸಿ ಕೋನ್ನತಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದು ಸಮಸ್ತ ಸುಖಕ್ಕೂ ಸಾಧನವೆನ್ನಿ ಸುವುದು.

೨. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ—ಈ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೆಂಬುದೇ ಸದಸದ್ವಿವೇಕದ ಮೂಲಕ ತನ್ನಿಂದಾಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಪರಿತಾಪ ಅಥವಾ ಹೃದಯತಲ್ಲಣ. ಇದು ತಲೆದೋರಿತೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಸಿಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೆಂಬುದು ಹೃದಯದ ಒಂದು ಮೂಲೆ ಯಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನಿಂದಾದ ಅಪರಾಧಗಳ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯಾಗು ತ್ತಲೂ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಲೂ ದಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು. 'ನಾನೇಕೆ ಈ ಅಪ ರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು? ಈ ಅಪರಾಧದ ಫಲಾನುಭವವನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಭೋಗಿಸಲಿ?' ಎಂದೋ; ಇಲ್ಲವೆ 'ನನಗೆ ಭಗವಂತನು ವಿವೇಕ- ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನಾನು ಹೀಗೆ ಪಶುವಿನಂತೆ ತಿರುಗಿದೇನೇಕೆ? ನನ್ನ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟೆ?'—ಎಂದೋ, ಅಥವಾ 'ಕರಣ ಕಳೇ ಬರಗಳನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದೂ ನಾನು ಈವರೆಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಂದುಂಡು ಮಲಗುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಯಾರಿಗೂ ಏನೊಂದೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಲಕಳೆದೆನಲ್ಲಾ. ನನಗಿಂತಲೂ ಮೂರ್ಖನಾರಾ? ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದುದರ ಸಾರ್ಥಕತೆಯೇನಾಯಿತು? ಜಡನಾಗಿ ಕಾಲವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ

ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶತ್ರು ಸ್ವರೂಪವಾದ ಆ ಆಲಸ್ಯ ರೋಗಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿನೇಕೆ? ದುರ್ಲಭ ಮಾನವ ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿಯೂ ದುಷ್ಟ ವನ್ಯ ಮೃಗಕ್ಕೂ ನೀಚವಾಗಿ ಚರಿಸಿದನಲ್ಲಾ! ನೀತಿಬಾಹಿರನಾದ ನನಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖಾನುಭವದ ಆಶೆಯಿನ್ನುಂಟೇ? ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಿಂದ ನನ್ನೀ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶುದ್ಧನಾಗುವೆನು.' ಎಂಬೀ ವಿಧವಾದ ಚಿಂತಾತರಂಗಗಳು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ತಲೆದೋರಿ ಅದರಿಂದ ತ್ರಿದೋಷ ಸಮ್ಮಿಶ್ರವಾದ ಮಾನವರ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ದೋಷವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು. ಈ ವಿಧವಾದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವು ತಲೆದೋರದೆ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಪಾಪವಿಮೋಚನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧವು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯದಾಗಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಅಥವಾ ಪರಿತಾಪವಾಗುವವರೆಗೆ ಅಪರಾಧವು ಕರಗಲಾರದು. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಸಂತಪ್ತ ಹೃದಯರಾದವರು ಸಮಸ್ತ ದೋಷಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಭಗವತ್ಕೃಪಾದತ್ತವಾದ ವಿವೇಕವನ್ನು ಕಾಲಾಸೌತರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದರಿಂದ ಸ್ವಯಂಕೃತಾಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣೆರೆದರೆಂದು ಆತನು ಇವರಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವನ್ನು ತೋರಿಸಿಯೇ ತೋರಿಸುವನು.

೩. ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನ—ಈ ಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ವಯಂಕೃತ ಕರ್ಮಗಳ ವಿವೇಚನೆಯುಂಟಾಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿತಾಪದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು? ಆವ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಬೇಕು? ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯಾದೀತು? ಎಂಬವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರವುಂಟಾಗಲು, ಹಾಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ, ತಾನು ಇಂತಹನು, ತಾನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗವಿದು, ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯಗಳಿವು, ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಧರ್ಮವಿದು—ಎಂಬೀ ವಿಧವಾದ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನವೂ ತತ್ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಧಿಗಳ ಬೋಧನವೂ ಉಂಟಾಗುವುವು. ಇದನ್ನೇ ಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ನಿಜಸ್ವರೂಪದ ಜ್ಞಾನವಾಗದೆ ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ

ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸ್ವರೂಪಚ್ಛಾಸನ, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಗಳುಂಟಾಗುವವರೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಮಾನುಷತ್ವವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವನಿನಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು.

೪. ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ—ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರ ಲ್ಲಿಡುವ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯೆನಿಸುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಲಿ ಪುರುಷರಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು ಸ್ವಧರ್ಮನಿಷ್ಠರೆಂದೂ ಶ್ರದ್ಧಾಳ್ಕು ಗಳೆಂದೂ ಎನ್ನಿಸುವರು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಛಾಸನವುಂಟಾಯಿ ತೆಂದರೆ 'ಸತಿ'ಯೆನ್ನಿಸಬೇಕಾದ ತನಗೆ ಮಾತಾಸಿತ್ಯ ಗುರುದೈವಭಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷವಾದ, ಅಚ್ಚೇದ್ಯವಾದ ಪತಿಪ್ರೇಮ, ಆಶ್ರಿತವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಕ್ಷಮಾ, ಧೈರ್ಯ, ದಯಾ, ಕನಿಕರ, ಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತಾ—ಮೊದಲಾದುವು ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮವೆಂದೂ, ಪತಿಯೇ ತನ್ನ ಪರದೈವವಾದುದರಿಂದ ಆತನ ಸೇವೆಯೇ ತನಗೆ ಪರಮಗತಿ ಸಾಧನವೆಂದೂ, ಆತನ ಮನಸ್ಸಂತೋಷವೇ ತನ್ನ ಸತೀಧರ್ಮದ ಸಾಫಲ್ಯವೆಂದೂ ಆತನ ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯೇ ಸಮಸ್ತ ಸುಖ ಸಂಪದ್ವೈಭವವೆಂದೂ ನಂಬಿ, ಆತನ ಸುಖ ಸಂತೋಷ ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆ ಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಧರ್ಮವು. ಎಂದರೆ ಪತಿಯ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಆಹಾರ ವಿಹಾರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇವಳು ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ತಾನು ಸಹಭಾಗಿನಿ ಯಾಗಿರುವೆನೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದ, ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ನ್ಯೂನತೆಯುಂಟಾಗದಂತೆ ನಿಂತು, ಸಕಲ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕಾರಿಣಿಯಾಗಿದ್ದು ಪರಿಚಯಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಆತನ ಗುರುದೈವವು ತನಗೂ ಪರಮಗುರು ದೈವವೆಂದೂ, ಆತನ ಭೃತ್ಯ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗದವರ ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲವೂ ತನಗೆ ಸೇರಿದುವೆಂದೂ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಯಿಂದಲೂ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಖೇದವಾಗದಂತೆ, ಹಿತವೆನಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಆಪ್ತಾಯನಗೊಳಿಸುವಂತಹ, ಹಿತವೂ ವಿಹಿತವೂ ಪ್ರಿಯವೂ ಆದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಒಂದುವೇಳೆ, ಪತಿಯು

ಆಗ್ರಹಯುಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ದಂಡಿಸಿದರೂ ತಾನು ಖತಿಗೊಳ್ಳದೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಸಮಯವರಿತು ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೋರಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದೂ, ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿದು ವರ್ತಿಸುವುದೂ ಸತಿಗೆ ಧರ್ಮವು. ಇದರಿಂದಲೇ ಇವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖವುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ವ್ರತ, ನಿಯಮ, ಉಪವಾಸ, ಚಾಗರಣಗಳಿಂದ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೃಢಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ !

೫. ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯ—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯುಂಟಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲು, ಪದೇಪದೇ ಬರುವ ವಿಘ್ನಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಗೆಡೆದೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಬುದ್ಧಿಯ ವಶದಲ್ಲಿಡುವುದೇ ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಬರುವ ದುಷ್ಯವಿಷಯಗಳ—ಅಥವಾ ಕಷ್ಟ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಕ್ಲೇಶಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ವೇಗಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಚದರಿ, ಧರ್ಮದಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಸಡಿಲಮಾಡುವುದು. ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಸಾಹಸ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳಿಂದ ಜಯಿಸಿ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾವತರದಿಂದಲೂ ಗ್ಲಾನಿಯುಂಟಾಗದಂತೆ ಚಾಗರಣಕತೆಯಿಂದಲೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬರುವುದು. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೂ ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.

೬. ಸತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ—ಅನ್ಯತ ವಂಚನೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿಜ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಸತ್ಯಾನುಸಂಧಾನವೆನ್ನಿಸುವುದು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯೂ ತತ್ಸಂಬಂಧವಾದ ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವೂ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದರೆ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂಬ ಶುದ್ಧಭಾವನೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಕಾಯಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ವಾಚಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜ ನಿಷ್ಠೆ—ಎಂದರೆ ಕುಟಿಲ ಸಟನೆ, ವಂಚನೆ, ಅನ್ಯತ ಭಾಷಣಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ನಿಜವನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುವುದು ಸತ್ಪುರುಷರ ಸದ್ವಿಮಾನುಷಯಗಳ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣವೆಂದೂ, ಸತ್ಯವೇ ನಿತ್ಯ

ಸುಖಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟುವುದು. ಈ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಣಿತೆಂದರೆ ಇದು— 'ಅನ್ಯತವನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು; ಎಂದರೆ ಸುಳ್ಳೆಂಬ ಮುಳ್ಳು ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವಂತೆ, ತಗಲುವಂತೆ ಎಂದಿಗೂ ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದು. ಈ ಮುಳ್ಳು ನಾಲಗೆಗೆ ತಗಲಿದರೆ ನಾಲಗೆಯು ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೆಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುವುದು. 'ನಾಲಗೆಗೆ ನರವಿಲ್ಲ' ಎಂದರೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೇತುಗಳಾದ ದುರ್ವಿಷಯಗಳ ಲೇಪನವಿಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುವುದೇ ಇದರ ಲಕ್ಷಣವು!' ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಮರೆತು, 'ನರವಿಲ್ಲದ ನಾಲಗೆ ನೂರೆಂಟು ಕಡೆಗೂ ತಿರುಗುವುದೆಂಬ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳೆಂಬ ಮುಳ್ಳು ತಗಲಲು ಎಡೆಗೊಟ್ಟರೆ ಆ ಮುಳ್ಳಿನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ವಂಚನೆಯೆಂಬ ಕೀವು ತುಂಬಿ ಕುಟಿಲ ನಟನೆಯೆಂಬ ಯಾತನೆಯು ಹುಟ್ಟುವುದು. ಇವು ಮೂರೂ ಮೂರು ಮಹಾಗ್ರಹಗಳಂತೆ ಮೇಲಿನ ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುವು. (ಇವುಗಳ ಪ್ರತಾಪವೆಂತಹದೆಂಬುದು ಹಿಂದೆ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಏಮರ್ತಿಸಿರುವುದರಿಂದಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ.) ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಚಾತಿಯ ಮುಳ್ಳು ನೆಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ನಾಲಗೆಗೆ ಇದೇನಾದರೂ ತಗಲಿದರೂ ಕೀವು ತುಂಬುವ ಮೊದಲೇ ಅದನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದೂ ಈ ಸತ್ಯಾನುಸಂಧಾನದ ಕಾರ್ಯವು.

೭. ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿ—ಕೇವಲ ಐಹಿಕ ಸುಖಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ತಶರೀರಾಭಿಮಾನವೇ ಪ್ರಧಾನಗುಣವಾಗಿ ಭಾವಿಸುವುದು ಸ್ವಾರ್ಥವೆನ್ನಿಸುವುದು. ಶರೀರ ಸುಖವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಎಣಿಸದೆ, ಆತ್ಮ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಪಾರತ್ರಿಕ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಡುವುದು, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯೆನ್ನಿಸುವುದು. ಇಂತಹ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆರು ಅಂಗಗಳೂ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇದರ ಲಾಭವಾಗುವುದು ಸುಲಭ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದುರ್ಲಭ; ಏಕೆಂದರೆ 'ನಾನು, ನನ್ನದು, ಇದು ನನಗಾಗಿ,

ಇವರು ಕೇವಲ ನನ್ನ ವರೇ! ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿ ನಾನೇ' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುವು. ಇವುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಶರೀರಾಭಿಮಾನವು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಈ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವನೆ ಇರುವವರೆಗೂ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. 'ನಾನಾರು, ಎಲ್ಲಿಯವನು, ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ? ಕರೆತಂದವರಾರು? ಏತಕ್ಕಾಗಿ, ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂದು?' ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯುಂಟಾದಲ್ಲದೆ ಪರಮಾರ್ಥ ತತ್ವ ಬೋಧೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (ಅದು ಆಗದೆ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ಮಾತೆಲ್ಲ?) ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ 'ನಾನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಿಂಕರನು, ಆತನ ಕಟ್ಟಳೆಯಂತೆ ಈ ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿರುವೆನು. ಆತನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಸಾದನರೂಪವಾದ ಆತನ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಸಿಯಿಂದಲೇ ಸಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಂತಿರುವೆನು. ಅವನ ಕಿಂಕರನಾದ ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಆತನ ಕಿಂಕರರಲ್ಲರೂ ಬಂಧುವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವರು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಿಯಮಾನುಸಾರ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವ ಆ ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ ಸೌಹಾರ್ದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸೇರಿ ಶಕ್ತ್ಯುಚಿತ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕರ್ತವ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾದಮೇಲೆ ನನಗಾತನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಗ್ರಹವು ಲಭಿಸುವುದರಿಂದ ಧನ್ಯತೆಯಾಗುವುದು' ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಇದೇ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿ. ಈ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ—ಎಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಪಸ್ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

೮. ಸರ್ವಸಮತಾಭಾವ—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯುತ್ಪನ್ನವಾದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿರುವನು. ಸರ್ವರೂ ಆತನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಮರಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವರು. ಸರ್ವರೂ ಆತನ ಇಚ್ಛಾಧೀನರಾಗಿ ನಡೆದು ಸುಖಪಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿರುವರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಆದರ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಗೌರವಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸುವುದು ಸರ್ವಸಮತಾಭಾವವೆನಿಸುವುದು. ಈ ವಿಧವಾದ ಭಾವನಾಶುದ್ಧಿಯುಂಟಾದವರು ತಮಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದುವೇಳೆ ಕಷ್ಟ

ನಷ್ಟಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದದೆ, ಅಹಿತವನ್ನು ಕೋರದೆ ಕೇವಲ ಕ್ಷಮಾಗುಣದಿಂದ ಅವರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯರನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಹಿತವನ್ನೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಬರುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಜವಾದ ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವ ಅಥವಾ ಸೌಹಾರ್ದ್ಯ ವುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಪಸ್ವಿಗಳೆನ್ನಿಸುವರು.

೯. ಅಚಲಭಕ್ತಿ—ಮೇಲಿನ ಭಾವನಾಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ, ತನ್ನ ನಿರುಪಮವಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಚಂಚಲವೂ ಅಕೃತ್ರಿಮವೂ ಅಜ್ಞೇದ್ಯವೂ ಆದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತಳೆಯುವುದು. ಈ ಪ್ರೇಮವು ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ 'ಭಕ್ತಿ'ಯೆನಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಉಂಟಾದ ಭಕ್ತಿಯು, ಮೊದಲು ತನ್ನ ಜನ್ಮದಾತೆಯಾದ ಜನನಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಆಬಳಿಕ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಮಾತೃಭಕ್ತರಿಗೆ "ಮಾತೆಗೆ ಮಗಲಾದ ವಸ್ತುವಿನ್ನಿಲ್ಲ; ಸಮಸ್ತ ದೈವದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತೆಯೇ ಪೂಜ್ಯ ದೈವವು" ಎಂಬ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಇರುವುದು. ಇದರಿಂದ 'ಈ ಸಮಸ್ತ ಋಣಗಳನ್ನೂ ತೀರಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಜನ್ಮದಾತೆಯ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವದರಿಂದ; ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಆ ಮಾತೆಯ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವು' ಎಂಬ ವಿಚಾರವುಂಟಾಗಿ, ಮಾತೆಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗುವ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಉತ್ಸಾಹ ಹೊಂದುವರು. ಮಾತೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಹಿತವಾಗದಂತೆ ತನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಆದರಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ನಡೆಯುವರು. ಮೊದಲು ತನ್ನನ್ನು ಹಡೆದ ತಾಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತ ತಾಯ್ನಾಡಿನ (ಜನ್ಮಭೂಮಿ) ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸನ್ನವಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ದೇಶಮಾತೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶೀಯರನ್ನೂ, ಸ್ವಕೀಯ-ಸೋದರಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವ ಮನಸ್ಸಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸೌಹಾರ್ದ್ಯದಿಂದಲೂ ಶಾಂತಭಾವದಿಂದಲೂ ಐಕ್ಯಮತ್ಯದಿಂದಲೂ ದೇಶ ಹಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಉತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಇದು ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಭಕ್ತಿಯು ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಸ್ಥಿತಿಕರ್ತೃತ್ವದ

దయారసవన్ను కురితు, ముందే సాగి ఆ దయేగే పాత్రవాగలు ప్రయత్నంకొందువుదు.

౧౦- **సర్వేశ్వర శేషా**—మేలెల వణిసల్పట్ట పరవతతే యింద మనస్సు భగవంతన గుణానుభవమాడికొళ్ళువుదరల్లి న్నస్త వాగిరువుదు. ఆగ యావాగలూ భగవద్గుణకథన, రూపజితన, మహిమా వణన, జరిత్ర శ్రవణగళల్లియే ఇరువుదరింద నిరతిశయ వాద, ఏవరిసలు అసాధ్యవాద ఆనందవన్ను ఆనుభవిసుత్త గోజ రిసిద వస్తుగళల్లిల్లా పరమాత్మన వ్యాపనయన్ను స్మరిసి సంభావి సుత్త నిత్యముక్తనంతే సుఖియాగిరువంతాగువను. ఇంతక తపస్సిద్ధి యన్ను కేందదిదవరే సిద్ధపురుషరు, బ్రహ్మజ్ఞానవేత్తరు మత్తు పరతత్వవన్ను తిళిద యోగిగళు! ఇంతక మహాత్మరిగే మత్తావ కామనేయూ ఇరలారదు. స్వగూది సుఖగళు కుడ బేకాగువు దిల్ల. ఎల్లిల్లి నోడిదరూ ఇవరిగే ఆనంద-ఘ్నాహాభివర్ధక గళాద పరమాత్మన స్వరూపవే గోజరిసువంతాగువుదరింద సజ్జిదానంద సుఖానుభవమాడుత్తలిరువంతాగువుదు. ఇంతక సిద్ధపురుషరిగే నమ్మ ఆనంతానంత ప్రణామగళు; ధన్యవాదగళు!

మేలెల కేళిద కత్తు ఏధ యోగగళిగూ ఆధారవాద ఏడ్చి యన్ను పడెయలు నావు సర్వప్రకారదిందలూ ప్రయత్నపడబేక. ఏడ్చియేందరే ఓదు బరేక, మాత్రవల్లవేందూ కుశలకలిగళన్ను బోధిసువ వుస్తక పఠనదింద ఏద్యాభ్యాసమాడిదంతాగిల్లవేందూ స్వరూప, కర్తవ్య, ధర్మ, ధ్యేయగళన్ను బోధిసువ ఏవేక-ప్రజ్ఞియే ఏడ్చియేందూ హిందే కేళిరువుదు. మత్తు ఈ ఏవేక లాభకే శిక్షణ-అభ్యాసగళ క్రమవేంతకదేంబుదన్ను తక్కుమట్టిగే పేళిరువుదు. దేశధక్తరాద నమ్మ బాంధవరు నమ్మ దేశియ సోదరియర జ్ఞానాభివృద్ధిగాగి అనేక ఏధ ప్రయత్నగళన్ను క్యేకొండిరువరాదరూ ఇన్నూ అవర ప్రయత్నవు క్రమపడదే, ఫల రూపకే బారదే అనేక అభ్యంతరగళింద కేట్టుకొగుత్తలిరువుదు.

ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರು, ಕೋಮಲ ಹೃದಯರಾದ, ಪ್ರಚ್ಛಾಪತಿಯರಾದ ಆರ್ಯನಾರೀಮಣಿಯರು, ಇನ್ನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಇತರ ಸೋದರಿಯರ ಅಜ್ಞಾನಾಭಿಮಾನಾದಿಗಳಿಂದ ದೇಶಮಾತೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ದುರ್ದಶೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಮಾತೃಖುಣವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದು ಕರ್ತವ್ಯ ಧರ್ಮವು!

III

ದೌರ್ಜನ್ಯ-ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿರುವ ದುಃಖ ತಿ

ನಮ್ಮವರ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಮಾತೆಗುಂಟಾಗಿರುವ ದುರ್ದಶೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಅಪಚಾರವೇನು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಂಡ ದೌರ್ಜನ್ಯವೆಂತಹದು? ನಮ್ಮಿಂದ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿರುವ ದುರ್ದಶೆಯು ತಾನೇ ಅದಾವುದು? “ಏನಾದರೂ ಇಲ್ಲದುದೊಂದು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಲ್ಲೊಗೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅಲ್ಲದ-ಸಲ್ಲದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಏವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗಲಾದರೂ ಶಾಂತರಾಗುವರೋ ಅಥವಾ—“ಕಂಡುದನಾಡಿದರೆ ಕೆಂಡದಂತಾಗುವರು” ಎಂಬಂತೆ ರೋಷಾ ವೇಶದಿಂದ ಶಪಿಸುವರೋ ತಿಳಿಯಲಾರವು. ಹಾಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರು ಶಪಿಸುವರಾದರೂ ಅದೇ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಿಯ ಸೋದರಿಯರೇ! ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಗೆ ಸಹಜ ಶೋಭಾರಾಶಿಯೆನಿಸುವಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಂದ ಅನುಗ್ರಹದತ್ತವಾಗಿರುವುದು ಈವರೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿದ್ದ ವಿನಯ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಕ್ಷಮಾ, ತ್ರನುಸಹಿಷ್ಣುತಾ, ಕರ್ತವ್ಯ ಕ್ಷಮತಾ ಮೊದಲಾದ ಕೋಮಲ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರುವುವು? ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಗುಣಗಳೂ ಏಕತ್ರ ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲಿ—ಯಾರಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುವೇ?

ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಣವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಣ
 ವಿರುವುದು. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಗುಣಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವಾದ
 ಕೋಮಲ ಗುಣಗಳುಳ್ಳವರು ಏಶೇಷವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ತರದ ದೌರ್ಜನ್ಯಾಪ
 ವಾದದ ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪವು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪತಿ ಪುತ್ರರೇ
 ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ-ಸ್ವಕೀಯರನ್ನು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಆಶ್ರಿತಾ
 ನಾಥರನ್ನೂ ಕೇವಲ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ
 ಪವಿತ್ರ ಪ್ರೇಮವು, ಈಗ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬಹುದು? ಕೈ
 ಹಿಡಿದು ತಮಗಾಗಿಯೇ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಪತಿಯ ಹಿತಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೇ
 ಅಲಸರಾಗಿಯೂ ಉದಾಸೀನರಾಗಿಯೂ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದುರಾಗ್ರಹ,
 ಅಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿರುವ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯವಿನ್ನೆಷ್ಟು
 ಮಟ್ಟಿಗಿರಬಹುದು? ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿಯೇ ಅಪಹನೆಯುಳ್ಳವರಾಗುವ
 ನಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯುಂಟೇ? ಒಡಲೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ
 ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಜ್ಞುತರಾಗಿರುವವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಾದ
 ಸೊಸೆಯರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಹೇಳಲಾದೀತೇ? ಅತ್ತಿಗೆ
 ನಾದಿಸಿ ಓರಗತ್ತಿಯರ ಏಷಯದಲ್ಲಿಯಂತೂ ನಮ್ಮವರ ಸೌಜನ್ಯವೆಷ್ಟಿದೆ
 ಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸಪತ್ನೀ ಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿಯರು
 (ಸವತಿಯ ಮಕ್ಕಳು) ಇದ್ದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಕಟಾಕ್ಷವೇ
 ಸರಿ! ನಮ್ಮ ದೇಹ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ ಅವಯವಗಳಂತೆ ನಮಗೆ ಸೇರಿದವ
 ರನ್ನೂ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದವರಾದ ನಾವು, ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ
 ವನ್ನಾಗಲೀ ಸಮಾಜವನ್ನಾಗಲೀ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?
 ತಾಯಿಯರೇ! ಕಟಾಕ್ಷಿಸಿರಿ? ನಮ್ಮವರ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ವರ್ಣನೆ, ಹಟ
 ಶತತೆಗಳ ವರ್ಣನೆ, ದುರಾಗ್ರಹ-ದುರಭಿಮಾನಗಳ ವರ್ಣನೆ, ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ-
 ನಿರ್ಘೃಣತೆಗಳ ವರ್ಣನೆ—ಇವುಗಳೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತ
 ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕಿವುಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದುರ್ನಡತೆ
 ಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆ ಕೂಡಲೇ—‘ಹಾಳು ಹೆಂಗಸರು—ಕೆಟ್ಟಜಾತಿಯವರು,
 ದುರ್ಗುಣಕ್ಕೆ ತವರ್ಮನೆ’ ಎಂಬ ದೋಷಾರೋಪವು ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗದ
 ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಬೀಳುವುದು. ಹೀಗಾಯಿತೇಕೆ? ನಾವು ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ

ಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಮೂಢಬುದ್ಧಿಯವರಾಗಿರುವುದರಿಂದಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಸಿಡಿಲುಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿರುವುವು. ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಹಧರ್ಮ-ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿ, ಅಂತಹ ಅನೀತಿಕರವಾದ-ಅಹಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮವರಾರೂ ಮಾಡದಂತೆ ಏಕಮತ್ಯದಿಂದ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶೀಲವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಹ, ಪೀಡೆ, ಕೊಲೆ, ವಂಚನೆ, ಅತ್ಯಪ್ಪಿ, ಹಾಹಾಕಾರಗಳು ಇಷ್ಟು ಪರಿಯಾಗಿ, ದೇಶವು ಅಂತಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣರಾರು? ಯಾರ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ದೇಶಮಾತೆ ಹಣ್ಣಾಗಿರುವಳು? ಮತ್ತಾರೂ ಅಲ್ಲ, ಕಾರಣರು ನಾವೇ. ನಮ್ಮ ದೌರ್ಜನ್ಯವೇ! ಹೇ ತಾಯಿ, ಆರ್ಯಭೂಮಾತೆ! ನಿನ್ನ ನೊಡಲಿನ ಸಂಪತ್ತು-ವೈಭವ, ಸೌಕುಮಾರ್ಯ, ಶೋಭಾರಾಶಿ—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ಎಲ್ಲಿರುವುವು? ಲಾವಣ್ಯಮಯವಾದ ನಿನ್ನ ವದನೇಂದುಮಂಡಲದ ಕಾಂತಿ ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಕಳೆಗುಂದಿದ ಮುಖ, ಸುಕ್ಕುಹಿಡಿದ ಹಣೆ, ನಿಸ್ತೇಜವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕೃಶವಾದ ದೇಹ, ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವ ವ್ಯಾಕುಲಭಾವ—ಇವೆಲ್ಲಾ ಉಂಟಾಗಿರಲು ಹೇತುವೇನು? ಹೇಳು, ಜನನಿ! ದಯಾಮಯಿ, ಈ ನಿನ್ನ ಅಣುಮಾತ್ರದ ಕಂದನಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೇಳು? ಏತರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿರುವೆ? ಏಕೆ ಮಾತಿಲ್ಲ? ಆಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಹೇಳಿದರೂ ಗ್ರಹಿಸಲಾರೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರುವೆಯೋ? ಅಥವಾ ಹೇಳಿ ಫಲವೇನೆಂದು ಉದಾಸೀನದಿಂದಿರುವೆಯೋ? ಹೀಗೇಕೆ ಬಿನ್ನ ಳಾಗಿರುವೆಯೋ?

“ಸಂಪದವು ಸೂರೆಯಾಯ್ತು, ವೈಭವವು ಮರೆಯಾಯ್ತು, ಸೌಕುಮಾರ್ಯವು ಚಿಂತಾಶೋಕಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಸವಾಯಿತು. ಶುಭ ವಿಭವಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಶೋಭಾರಾಶಿಯೂ ಕುಂದಿಹೋಯಿತು. ಹೇಳುವುದಿನ್ನೇನು? ದಾರಿದ್ರ್ಯದುಃಖಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದುವು. ಪುತ್ರರು ಗಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯೋಗ-ಕೃಷಿಗಳನ್ನು ಒಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದಿನವರು ಗಳಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರು; ಉದ್ಯೋಗಮಾಡುವೆಂಬುವರು ಹದ್ದುಮಿಾರಿ ನಡೆದು ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದೇವತೆಗೆ ಅತಿಥಿಯಾದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು

ಅಲಂಕಾರಪ್ರಿಯರಾದರು. ಆಯವ್ಯಯಗಳ ಮರ್ಮವರಿಯದೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ತಿಂದುಂಡು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿದ್ರಾಲಸ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವರು. ಕರ್ಮಕ್ಷಮತೆ ಕುಗ್ಗಿತು, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾಯವಾಯ್ತು, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನುಳಿದು ಪರಾಧೀನ ಚಕ್ರವೇಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು, ನನ್ನ ಸಂತಾನವೆಲ್ಲವೂ ನಿಸ್ಸತ್ತವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು. ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಪುತ್ರರನ್ನೆಸೆಯುವನ್ನೂ ದುಹಿತಾ ಸಂತತಿಯನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿ, ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಅಭಿಮಾನ ಗೌರವವೊದಲಾದ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೆನೆದು, ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೌತುಕವಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಘನತೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತಂದು ನಿಲಿಸಿದ್ದ ಅವರ ಸಾಹಸ, ಸತ್ಸಂಕಲ್ಪ, ಸತತೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಈಗಿನ ನನ್ನ ಸಂತಾನದ ಬಡತನ, ಮೂರ್ಖತನ, ಉದಾಸೀನ, ಪರಾಧೀನ-ವೊದಲಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಿರುವ ಬಹು ವಿಧದ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಆಯುಃಕ್ಷೀಣತೆಯನ್ನೂ ಈಗಿನವರ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆಗುವ. ಅಂತಸ್ತಾಪ, ಇವರ ಬಲಹೀನತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾನಾಕಡೆಯಿಂದಲೂ ದಂಡೆತ್ತಿಬಂದು ಇವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ, ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಾಹಸಪಡುತ್ತಿರುವ ಅರಿಗಳ ಕ್ರೂರವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಗುವ ದುಃಖ—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಬೇಕು?” ಎಂದು ಕೇಳುವೆಯಾ?

ಅಮ್ಮಾ! ನಿನ್ನ ಮಾತು ದಿಟ. ಮಾತೆಯ ಕ್ಷೇಮಲಾಭವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಅನವರತವೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಂತೋಷವಾಗುವಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಧರ್ಮವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ-ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವು. ಅಂತಹ ನಿನ್ನೀ ಸುತೆಯರು ನಿನ್ನನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖಕ್ಕೆ ಆಶೆಪಟ್ಟು ನರ್ಪರಸಂಪದೈವಭವಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು, ಬೀಗಿ, ಗುರು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸಿಂದಿಸಿ ಪೂರ್ವಜರ ಪವಿತ್ರ ಚರಿತ್ರಗಳ ಕಥನಮಾಡದೆ ಕಾಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೆರವರಂತೆ ನಡೆಯಲು ತೊಡಗಿ, ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಸ್ತ್ರೀಜನೋಚಿತವಾದ ಕೋಮಲ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಕಳೆದು

ಕೊಂಡು ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಅಸಹಾಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು! ಪುರುಷರು ಆರ್ಜಿಸುವುದೂ ಪುರುಷರು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಆರ್ಜಿಸಿದುದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಊರ್ಜಿತಪಡಿಸುವುದೂ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕೆಲಸವೆಂಬುದನ್ನು ನಿನ್ನೀ ಪುತ್ರಿಯರು ಮರೆತಿರುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಕೋಶಾ ಗಾರವೆಲ್ಲಾ ಬರಿದಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಸತಿಯರ ಸಮಯೋಚಿತ ಸಲಹೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸಹಾಯಗಳು ದೊರೆಯದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರೂ ಆರ್ಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಲ್ಲ. ಆರ್ಜಿಸಿದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿನೋದಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯು, ನಿನ್ನ ಅಂತಸ್ಥಿತಿಯು ಪರಿತಾಪಜನಕವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವುದು. ನಿನ್ನೀ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರಮ ಪಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಾವುದು? ಮಾಡುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಾರು? ನಿನ್ನ ಶೋಕ ನಿವಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಅತುಲೈಶ್ವರ್ಯ ಸಮನ್ವಿತವಾದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮಾ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕಾಗಿ, ತಮ್ಮ ತನುಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಲು ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮರಾರಾದರೂ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವರೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿವಂದನಗಳು!

IV

ದೈನ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಆರ್ಯ ಭ್ರಾತೃ ಬಾಂಧವರೇ! ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇನು? ದೇಶಮಾತೆಯ ಸದ್ಯುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತೋ? ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಕೆಳತು ಕಳೆಗುಂದಿ, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ, ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಹಲುಬುತ್ತ ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಹೀಗೆ ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದೀತು? ಉದಾತ್ತಭಾವನೆಯಿಂದ, ಅಸಮಾನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ, ನಿರತಿಶಯ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ, ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಹಸೌದಾರ್ಯಗಳಿಂದ, ಅನೋಘವಾದ ಸತ್ಯ ಶೌಚಾದಿಗಳಿಂದ, ಅತುಲೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದ, ದಿಗಂತ

ವಿಶ್ರಾಂತ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಏರಾಜಮಾನವಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯಭೂಮಿಯು ಈ ಪರಿ ಜೀರ್ಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದೆಂದು ಕುಳಿತು ಚಿಂತಿಸಿದರೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದೇ? ಏಳಿರಿ, ನೀವು ಎದ್ದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮ ಇತರ ಸಹಚಾಗ್ರಜರು ಏಳುವರಲ್ಲ; ಏಕೆ ಏಳಬಿಸುವಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಿಲ್ಲವೇ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಬುದ್ಧಿಯೊಡನೆ ಕುಶಲತೆಯೂ, ಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಹಾಗಿರುವುದಾದರೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ, ಕಂಕಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚಿರಿ? ಏನು ಹೇಳುವಿರಿ?

“ನಾವೇನು ಮಾಡುವ? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣರು ಸ್ತ್ರೀಯರು! ಆದುದರಿಂದ ಅವರೇ ಮಾತೃ ಹೃತ್ತಾಪನಿವಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು? ಹಾಗೆ ಅವರು ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇನೂ ಸಾಗಲಾರವು. ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಮೂರಿ ಸಾಹಸಫಟ್ಟಿವು, ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಮಾರಿದಷ್ಟೂ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೂ ಸೋದರಿಯರ ನಿದ್ರಾಜಡತೆಯನ್ನೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾತೆಯ ಕ್ಷೀಮಾಭ್ಯುದಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೋ ಅವರೇ— ಆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯ ಸೋದರಿಯರೇ ಇನ್ನೂ ಗಾಢನಿದ್ರಾಪರವಶರಾಗಿರುವರು. ಇಂಥವರನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚರಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹು ಬಗೆಯಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟುದಾಯಿತು. ಪತ್ರಿಕಾ ಮುಖದಿಂದ ಬೋಧಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಹಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದೂ ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಅವರು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡುವರಾಗಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೆರೆದವರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮೈಮುರಿದು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿಲ್ಲ.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಿರೇನು? ಬಾಂಧವರೇ! ನಮ್ಮಾ ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಹೀನತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಎಷ್ಟು ಶೋಕಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವೇ!

ಸೋದರಿಯರೇ! ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪರಿಯಿಂದ ಅವಹೇಳನಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಮರುವಾತಾಡದೆ ನಡೆನೋಡದೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದೆ ಹೀಗೇಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವಿರಿ? ‘ಅನರ್ಥಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವನಿತೆಯರೇ ಕಾರಣರು’ ಎಂದು

ಅನೇಕ ಮುಖದಿಂದ ಅಪವಾದ ಹೊರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷರು ಮುಂದೆ ಯಾದರೂ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ತಡೆದು ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯ, ಸದಸದ್ವಿಚಾರ, ಕರ್ಮಕ್ಷಮತೆಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮವರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ವಿಶ್ವಸನೀಯೆಯರಾದ ಸೋದರಿಯರೇ! ಅಪವಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಆಪತ್ತು ಅಬಲೆಯರಿಗೆ ಬೇರೂಂ ದಿದೆಯೇ? ಈ ಭೀಕರವಾದ ಅಪವಾದವು ನಮ್ಮ ನಾರೀಜನ್ಯವನ್ನೇ ವ್ಯರ್ಥವೆನ್ನಿಸುವುದಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನಾದರೂ ವಿವೇಕ ಪರಿತಾಪಗಳು ಬೇಡವೇ? ಮಾತೆಗಿಂತಲೂ ಪ್ರೀತಿಸಾತ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪರಮ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದೆಯಾದ ಮಾತೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎಳಿರಿ, ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿರಿ! ಎಂದರೆ 'ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಸೇವೆಯನ್ನೂ, ಗೃಹಿಣೀ ಧರ್ಮಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಗೃಹಕಾರ್ಯಭಾಗ' ವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾವಿಸಬೇಡಿರಿ. ಗೃಹಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಜಾಗರೂಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಉತ್ಸಾಹಗಳೂ ಸ್ವಾಮಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ನಿರಲಸತೆಗಳೂ, ಪುತ್ರ ಪರಿವಾರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರ ಪರಿವೋಷಣ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ, ಹಿತಚಿಂತನೆಗಳೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತೋಪ್ಯಕ್ತಿಶಯವಾಗಿ ಬೆಳಸುತ್ತ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯವು.

ಆದರೆ, ಮಾತೃಸೇವೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವಿರಿ. ಮಾತೃಸೇವೆ—ಎಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸದಾಚರಣ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ನೀವು ಕೀರ್ತಿಯುತರಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಸಾರಗೊಳಿಸುವಂತೆ ನಡೆಯುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಸೇವೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪತಿಗೃಹದಲ್ಲಿ, ಪತಿ ಪುತ್ರ ಪರಿವಾರ ಗಳೊಡನೆ ವಿಹಿತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ತಾರತಮ್ಯವರಿತು ಸರ್ವರಿಗೂ ಹಿತವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತ ಆನಂದಚಿತ್ತರಾಗಿರುವುದೇ ಮಾತೆಗೆ ನೀವು ಮಾಡುವ ಹಿತವು. ಅವಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃತಜ್ಞತಾ ಬುದ್ಧಿ ಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದೂ, ಅವಳ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದ, ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನಿಡುವುದೂ ಅವಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ತಾಯಿಗೆ ನೀವು ಮಾಡುವ ಉಪಕೃತಿ!

ಅಕ್ಕ ತಂಗಯರೇ! ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯು ಕಂಡುಬಂದರೆ, “ಯಾವ ಮಹಾಗುಣಸಂಪನ್ನೆಯ ಮಗಳವ್ಯಾ” ಎಂದೂ, “ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗಳೂ” ಎಂದೂ ಅಪವಾದವು ತಾಯಿಯ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ತಾಯಿಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಪವೂ ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯ ರು ತಾಯಿಯರಲ್ಲಿ ಅಪಚಾರಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದವರಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟು. ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ (ಏಳಿಗೆ) ತಾಯಿಯ ಅನುಗ್ರಹವು ಮುಖ್ಯವು. ಅವಳ ಅಮೋಘವಾದ ಆಶೀರ್ವಾದವು. ಲಭಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಪ್ರಥಮ ಕಾರ್ಯವು. ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ಅನಾಥ, ಅಂಗಹೀನ, ಅವಿವೇಕಾಂಧರನ್ನು ಆದರಿಸಿ, ಉಪಚರಿಸಿ, ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಕಾಪಾಡುವುದು ದ್ವಿತೀಯ ಕಾರ್ಯವು. ಆ ಬಳಿಕ, ನಮ್ಮ ಇತರ ಸೋದರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದುಃಖಾರ್ತೆಯರಾದ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಿಯರನ್ನಿಸಿ ಕೊರಗುತ್ತಿರುವ ಆ ದೀನೆಯರನ್ನು ಅಗೌರವದಿಂದ ನೋಡದೆ, ಅಪಹಾಸ ತಿರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಮರುಕದಿಂದ-ಕನಿಕರ ದಿಂದ ನೋಡಿ, ಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯಕರಾಗುವ ಅವರನ್ನು ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂಭಾವಿಸಿ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವನ್ನಿತ್ತು ಧರ್ಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಸಾದರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು ತೃತೀಯ ಕಾರ್ಯವು. ನಾವು ಈ ಮೂರು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿಸಿದವಾದರೆ, ಸಮಾಜ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕ್ಷೋಭೆಗೊಳಿಸಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿರುವ ದುರಾ ಚಾರಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಜಯಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಆಗುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದವರಾಗುವೆವು. ಆಗ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೇಮವುಂಟಾಗುವುದು.

ಹೇಗೆ-ಏಕೆ-ಎಂದರೆ ಸೋದರಿಯರೇ, ನೀವೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ; ಈಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ

ಪ್ರೀತಿಸುವಿರಿ. ಅವರು ನಿರಂತರ ಸುಖಿಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಹಾರೈಸುವಿರಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತರು ಅಂಗಹೀನರು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕನಿಕರಪಡುವಿರಿ. ಅಂತಹರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ. ಅವರು ಅದರಂತೆ ನಡೆದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೀವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆದರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸುವಿರಿ, ಅಹುದಷ್ಟೆ? ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಐಕಮತ್ಯವೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮಭಾವವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಆತ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ದುರಾಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಕಲಹ ಕಡಿದಾಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಆಗ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ತಾಪವಾಗಬಹುದು? ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿ, ಬೈದು, ಹೊಡೆದು, ಅವರನ್ನು ವಿವಿಧವಾಗಿ ದಂಡಿಸುವಿರಾದರೂ ಅವರು ಸಜೀವಿಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾರೆಂದೂ ಆಶಿಸುವಿರಲ್ಲದೆ ಅವರ ನಾಶವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಕೆಡುಕಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಣಿಸುವವರಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ ಆರ್ಯಮಾತೆಯು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ದಿಂದ, ಉದ್ಯೋಗತತ್ಪರರೂ, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರೂ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರೂ ಆಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಸುವಳು? ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ ಇತರರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲಾರಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ ಅನ್ಯರ ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲಾರರು. ನೀವು ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗಷ್ಟೇ ಅನ್ಯರ ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಆಡಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇನಾದರೂ ಪಡೆದು ಹೊರಟುಹೋಗುವರಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಮಾತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ ನಮಗೆ ಸುಖ, ಶುಭದಾಯಿಸಿಯಾಗುವಂತೆ ಅನ್ಯರನ್ನು ನೋಡಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಅನ್ಯರು ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವರೂ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯಿಂದಲೇನಾದರೂ ಮನ್ನಣೆ-ಲಾಭ ಹೊಂದಿಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದಷ್ಟೇ ನಿಲ್ಲುವ ಇತರರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾತೆಗಾಗಲಿ, ಮಾತೆಯ ಸಂತಾನವಾದ ನಮಗಾಗಲಿ, ಆವ ಹಿತವಾದೀತು? ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ನಮ್ಮವರನ್ನು ದೂರಿ, ಅನ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿ, ಅವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗೌರವ ಹಾನಿಯೂ

ನಮ್ಮ ಮಾತೆಗೆ ಮನಸ್ತಾಪವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಇತರರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದು ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಮೂರ್ಖರಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥಜೀವಿಗಳೆನಿಸುವೆವು. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶಮಾತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿರುವುದು!

ಪ್ರಿಯ ಸೋದರಿಯರೇ! ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದು, ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದ ಅನರ್ಥಗಳಿಂದಲೂ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗದ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಾನ್ಯಾಸವಾದಗಳಿಂದಲೂ ಪುರುಷರು ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅವರನ್ನು ವಿವೇಕ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಏರಕ್ಕೆ ವೇಷ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿರತರಾಗುತ್ತಲೂ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹಲುವಿಡೆವಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆಯಿಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ!

ತಾಯಿಯರೇ! ಇನ್ನಾದರೂ ಆಲಸ್ಯಾದಿ ಸಿದ್ಧಾ ಚರಣಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯಾದರೂ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಿರಿ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಘೋಷವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಧನವೂ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವು ಮಾತ್ರ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರೂ ದೇಶಬಾಂಧವರೂ ಆಪರಿಮಿತವಾದ ಧನವ್ಯಯ ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೇನು? ನಮ್ಮವರ ಪ್ರಕೃತಿ ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ-ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಲಾಭವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವು ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತ ಬರುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿದ್ದ ಸರಳತೆ, ಶುದ್ಧವಾದ ಆಚಾರ, ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಉದಾತ್ತವಾದ ವಿಚಾರ—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗಿ,

ನಾಟಕದ ವೇಷಧಾರಿಗಳಂತೆ, ಚಿತ್ರಪುತ್ಥಳಿಗಳಂತೆ, ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹಗಳಂತೆ— ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದ ವೇಷಭಾಷಣಗಳ ಆಡಂಬರ ಅಟ್ಟಹಾಸಗಳೂ ಅಂತಃಕರಣ ರಾಹಿತ್ಯದ (ಶೂನ್ಯಹೃದಯ) ಆಕಾರ ಮಾತ್ರವೂ ಮಾಧುರ್ಯವಿಹೀನತೆಯಿಂದಾದ ಕಾಠಿನ್ಯವೂ ತೋರುತ್ತಿರುವುವು. “ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಕಪಿ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಿತು” ಎಂಬ ಗಾದೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಂತೂ ವಿದ್ಯಾ ವ್ಯಾಸಂಗದ ನೆವದಿಂದ ಸ್ವಜನ, ಸ್ವಗೃಹ ಪರಿವಾರ ವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲೇ ಸುಶಿಕ್ಷಣದ ಆಭಾವದಿಂದ ಕೊರತೆಹೊಂದಿದ ಈಗಿನ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಅಪವಾದ ಕಲುಷಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ದೇಶೋನ್ನತಿಗಾಗಿ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶೋದ್ಧಾರಕರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಭಂಗ ಹೂಂದುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಎಷ್ಟು ವಿಷಾದಪಡಬಹುದೋ ಯೋಚಿಸಿರಿ.

ನಾರಿಯರೇ! ತಾಯಿಯಾದವಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮಮತೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವರು. ಏಕೆಂದರೆ, ‘ಈ ಹೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ, ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಒಡತಿಯಾಗಿ ಸಂತಾಗಲೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ-ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಲಾಭವನ್ನು ಕೋರುವಳಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯವರ, ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳಿಗೂ ಆಧಾರಳಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆದರಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಆದರಿಸಲ್ಪಡುವಳಾದುದರಿಂದ ಉಭಯ ಕುಲಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದವಳಾಗುವಳು’ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವರು. ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳಿಗಾಗಿ ತಾನೂ ಮರುಕಗೊಂಡು ಸಮಯವೊದಗಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಒದಗುವಳೆಂದ ಮತ್ತೂ ಮಮತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಅಂತಹ ಮಾತೃ ಹೃದಯದ ಪವಿತ್ರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಸರ್ವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ಈಡೇರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನಾದರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗುವಂತಹ ಪ್ರೇಮ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಮಾತೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲವೇ?

ಆರ್ಯಭಗಿನಿಯರೇ ! ಈಗ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಾಲಿಕಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಕರ್ಮ ಕ್ಷಮತೆ ಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದೂ, ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸದಸದ್ವಿವೇಕಜ್ಞಾನದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನೀವು ನಿರಲಸತೆಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ದೊರೆತ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪತಿ, ಗುರು, ಹಿರಿಯರ ಮತ್ತು ಹಿತಚಿಂತಕರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ಮುನಿಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದೂ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಬಂಧುವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪತಿವಿಹೀನೆಯರಾಗಿ ದುಃಖ ಶೋಕಾತುರದಿಂದ ಜೀವನ್ಮೃತೆಯರಂತೆ ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಆ ದೀನದುಃಖಿ ಭಗಿನಿಯರಿಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ, ಭಗವತ್ಸಂಕಲ್ಪ, ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ತತ್ವಬೋಧೆಯಾಗಿ, ಅನರು ಮುಂದೆ ಮನೋನಿಗ್ರಹಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಮಾಹಿತ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೋದರೀ-ಸೋದರರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಲೇಶಗಳುಂಟಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು ಸಹಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿ ದೇಶೋನ್ನತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ್ರಿಯರೆನ್ನಿಸಿ ಮೆರೆವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಅನುಕೂಲವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸದ್ಗ್ರಂಥ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಅವರ ಸಂಗಡ ನೀವೂ ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯ ನಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಲೂ, ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಲೂ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಸದ್ಯಃ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇದರ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಪತ್ರ, ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕ, ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವಿಂತೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅಲಸ್ಯ ಉದಾಸೀನಗಳನ್ನುಳಿದು ಚಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿರುವುವು.

ಸೋದರಿಯರೇ! ನಡೆನೋಡಿರಿ, ಕಾಲಚಕ್ರವು ಸುತ್ತುತ್ತ ಬರುವಂತೆ ಜನರ ಪ್ರವೃತ್ತಿವಾರ್ಗವೂ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುವುದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಅವರ ಆಕಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿವರ್ತನವಾಗುವುದು. ಅದರಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೂ ಕಾಲಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕಾಲಬಲದಿಂದ ನಮ್ಮವರ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದು. ಆದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪುರುಷ ಬಾಂಧವರ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಪ್ರಯತ್ನ ತತ್ಪರರಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಮನ್ನಿಸ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದೀತೆಂಬ ಆಶೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಕಾಲವು! ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಚಲನ ವಲನಗಳ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿರುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದವರೂ, ಪ್ರತಿ ಧರ್ಮಪಂಥದವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪಂಥದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಉರುವರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನವೂ, ಭಾಷಾವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ಮೇರೆವರಿದು ಭೋರ್ಗರವಂತಿರುವುವು. ಸ್ವದೇಶ, ಸ್ವಭಾಷಾ, ಸ್ವಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ, ಮತಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪುರುಷ ಬಾಂಧವರು ಆಬಾಲ ವೃದ್ಧರಾದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ತೆರೆದು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ. ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಭೋರ್ಗರವ ಘೋಷಗಳನ್ನು ಕಿವಿಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಶಾಂತಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಹೊಂದಿ, ಎದ್ದುಬಂದು, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮದೇವತೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿ ಕರೆತಂದು, ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಳಿಸಿ, ಭಾಷಾಭಿಮಾನದೇವಿಯನ್ನು ಆದರಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯ್ನುಡಿಗಳಿಂದ (ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳಿಂದ) ಅರ್ಚಿಸಿ, ದೇಶಮಾತೆಯನ್ನು ನಿರತಿಶಯ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಅನನ್ಯಶರಣ್ಯಭಾವದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿ, ಸಂಕೀರ್ತಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷರ ಕರ್ಣ, ನೇತ್ರ, ಹೃದಯಂಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸಬಹುದೆಂದುವಂತೆ ಮಾಡಿರೇಳಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆತಂತೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯ

ವುಂಟಾಗಿ, ದ್ವಿಗುಣವಾದ ಶಕ್ತಿ-ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ತಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವರು. ಆಗ ಪ್ರಜ್ಞಾವತಿಯರೆಂದೂ, ಕ್ಷಮಾ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನೆಯೆಂದೂ, ಜೈತನ್ಯದಾಯಿಸಿಯೆಂದೂ ಆರ್ಯನಾರೀ ಮಣಿಯರೆಂದೂ, ಸರ್ವರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವರು. ಹಾಗೆ ಅಭಿನಂದನಹೊಂದಿದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಮಾತೆಯೂ ಆನಂದ ಪಡುವಳು. ಇಂತಹ ಸುಯೋಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೂ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ.

ಇನ್ನು ಇಹಲೋಕದ ನಶ್ವರ ಸುಖ, ಭೋಗಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ವಿಕೃತ ಸೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯೊಂದು.

“ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಏಶ್ವಸನೀಯ ಸೋದರಿಯರೇ! ಇನ್ನು ಕಣ್ಣೊರಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಡೆಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿರಿ, ಆತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಎಂದರೆ ಆಗ ನಿಮಗೆ ಶೋಕವ್ಯಾಕುಲವು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ, ಕ್ಷಣಭಂಗುರವೂ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವೂ ಆದ ಐಹಿಕಸುಖ ಭೋಗ ಸಂಪದಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯುಂಟಾಗಿ, ಶಾಶ್ವತವೂ ಅವೋಘವೂ ಆದ ಪಾರತ್ರಿಕ ಸುಖಾನುಭವದ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿ, ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದು. ಆಗಲೇ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಅಂತರ್ಗತರಾಗಿರುವ ಪತಿಗಳ ನೆಲೆಯನ್ನರಿತು, ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸಿ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಗಳೊಡನೆ ಏಕೀಭವಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಉತ್ತೇಜಕರಾಗಿ ನಿಂತು, ಸಹಕರಿಸುವರೆಂಬುದನ್ನೂ, ಅವರು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಧರ್ಮಸಾಧನಗಳ ಕಾರ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ನೀವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಋಣಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೃತಾರ್ಥರೆನ್ನಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲ ಶಕ್ತರಾಗುವಿರಿ. ಆಗ ನಿಮಗಾಗುವ ಆನಂದವನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದಾಗಲಿ, ಅಂತಿಂತಹ ವೆಂಟಾದನ್ನಾಗಲೀ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪೂಜ್ಯ ಭಗಿಸಿ

ಯರೇ, ಮ್ಲಾನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕಳೆದು, ಸಮಾಧಾನದಿಂದೇಳಿರಿ! ಗತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ, ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ, ಸುಖ ಸೌಭಾಗ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟು, ಕಾಲೋಚಿತ ಸಲಹೆ—ಸಹಾಯಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಷ್ಟ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಕಷ್ಟಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ತಾಯಿಯರೇ! ಶಂಕೆಪಡಬೇಡಿರಿ, 'ದುಡಿಯುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆವರು. ಆ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದಾದರೂ ನೋಡದೆ ಚಿರುದ್ರ ನೂಕುವರು' ಎಂದು ದುಃಖಿಸಬೇಡಿರಿ. ಕೃತಘ್ನರು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವರೇ ಹೊರತು ವಿಚಾರಪರರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾರರು. ಒಂದುವೇಳೆ ಹಾಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಕೃತಘ್ನರಿಗೆ ಕೂಡ, ನಿಮ್ಮ ತಪೋಬಲದಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಧೇಯರೂ ಕೃತಜ್ಞರೂ ದಯಾಳುಗಳೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗುವರು.

ಆದುದರಿಂದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಭಗಿನಿಯರೇ! ಬನ್ನಿರಿ! ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಂತೆ, ತಪಸ್ವಿನಿಯರಂತೆ, ಆತ್ಮವಿಚಾರ, ಪರತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಪರೋಪಕಾರ ಚಿಂತನಗಳ ಉಚ್ಛಲವಾದ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ, ಜ್ಯೋತಿಶಿಬಿಂಬಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿರಿ. ಗೃಹಿಣೀ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವ ನಾರೀಮಣಿಯರಲ್ಲರೂ ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರರಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿ, ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಮಹಾವ್ರತದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾದರಾಗಿರುವ ಪುರುಷಪುಂಗವರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿ, ನೀವು ಪುರುಷ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೂ ಸಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಲೂ, ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಶ್ರಮ ಸಹಾಯ, ವಾಕ್ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಅವಲಂಬಪ್ರಾಯಶಾಗಿದ್ದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ತಾಯಿಯರೇ! ಅಬಲೆಯರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬರುತ್ತಿರುವ.

ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯವಾದದ ಅಶನಿಪಾತವು ನಿಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯರೂಪವಾದ ಯೋಗದಂಡದಿಂದ ನಿನಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಆರ್ಯಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಾತಸ್ತ್ಯವು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆದುದು.

ರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆನು; ಹುಂ, ಪ್ರಯತ್ನ ಪರರಾಗಿರಿ; ಪರಾತ್ಪರನನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರಿ. ನಾತೃದೈವವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿರಿ, ಪತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಕಾಲಹರಣಮಾಡಬೇಡಿರಿ!!

ಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿರುವ ಆರ್ಯನಾರೀಮಣಿಯರೇ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಬೇಡುವೆನು, ಸಿಮ್ಮ ಬಲಧುಬದಂತೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಈ ಯೋಗಿನಿಯ ವನ್ನು ಪೂಜ್ಯಭಾವದಿಂದ ಸಂಭಾವಿಸಿರಿ. ಶಾಂತಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ತರರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿರಿ.

ದೇಶೀಯ ಸೋದರರೇ! ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು, ಮೊದಲಿಂದ ತುದಿಯವರೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿರಿ. ಸೋದರಿಯ ಸವಿನಯ ಸಿವೇದನವನ್ನು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಆಜರಣೆಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪರರಾಗಿರಿ.

ಆರ್ಯಬಾಂಧವರೇ! ನಾರಿಯರ ಮೇಲೆ ಬರಿದೆ ದೂರು ಹೊರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕಾರಣ-ಕಾರ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿರಿ. ಅಬಲೆಯರನ್ನು ದಾರ್ಜನ್ಯ ರೋಗದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿಸಿ ಸೌಜನ್ಯವೆಂಬ ನೂತನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿರಿ. ನೀವು ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳೆನ್ನಿಸಿರುವವರು; ಆದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಿವೇಕಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿರಿ. ಬಾಂಧವರೇ! ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು, ಇತ್ತ ಸಿಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಾದರಿಸಿ ಸಹಕಾರಪಾತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅತ್ತ ಸಿಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿರಿ. ಸತ್ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಪ್ಪದೆಂದು ನಂಬಿರಿ.

ಹೂಂ ಬನ್ನಿರಿ, ತಾಯಿಯರೇ! ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೇ! ಅಗ್ರಚಾನುಜರೇ ಮೂರುವರ್ಗದವರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರಿ.

ಎಲ್ಲಿ, ಏನೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿರಿ? ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ-ಪೂರ್ಣಭರವಸೆ ಯಿಂದ-ಭಕ್ತಿಪಾರವಶ್ಯತೆಯಿಂದ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರಿ.

“ ಪರಾತ್ಪರಾ, ಪರಂಧಾಮ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಅಪದ್ವಾಂಧವಾ, ಅನಾಥನಾಥಾ! ಕೃಪೆಮಾಡು, ಕೃಪೆಮಾಡು! ದಯಾಮೂಲವಾಗಿ ಮಾತೃರೂಪದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಜ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿ ಚೈತನ್ಯ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡು. ಕ್ಷಮಾರೂಪದಿಂದ ಗುರುವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಅಚ್ಚಾನಾಂಧ ಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅನಂತಾಪರಾಧಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿ **ವಿವೇ ಕೋದಯದಿಂದ** ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಉದ್ಧರಿಸು. ದೇವ, ಔದಾರ್ಯ ಗುಣರೂಪದಿಂದ ಪಿತನೂ ಪತಿಯೂ ಸಮಸ್ತ ಗತಿಸ್ವರೂ ಪನೂ ಆಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಪರತರಾಸಂದವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಕಾಪಾಡು. ಜಗಜ್ಜನಕಾ! ಕೃಪೆಮಾಡು. ನಿನ್ನ ಪೂರ್ಣಾಭಿ ಮಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಅಬಲೆಯರಲ್ಲಿ ಅನುಕಂಪನವನ್ನು ತೋರಿ, ಅಪವಾದ ರೂಪದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ರೋಗವನ್ನು ಶಮನಮಾಡು. ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ **ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯನಾಮಕ** ಲೇಖನವೂ ಉಪಯೋಗಕರವೆನ್ನಿಸಿ ನಮ್ಮವರಿಂದ ಆದರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆಯೂ, ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಸಂಕಲ್ಪ ವನ್ನೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಾಫಲ್ಯಹೊಂದುವಂತೆಯೂ ವರವನ್ನು ದಯೆಪಾಲಿಸು. **ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ವಕಾಲ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ** ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಸಥದಲ್ಲಿದ್ದು ನಮ್ಮಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಲಾಲಿಸಿ ಪಾಲಿ ಸುತ್ತಿರು! ”

“ ಅಲ್ಪಂಚೇ ದನವೇಕ್ಷಣೀಯ ಸರಣಾವಾರೋಪ್ಯತಾಂ ಮತ್ಕೃತಂ |

ಕಿಂಚಿದ್ಧೂರಿಭವೇದಿದಂ ಯದಿ ಗುರೂಃ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಮೇತ್ಯಜ್ಯತಾಂ ||

ಯದ್ವಾನಂತಮನಂತವೈಭವ ಜುಷಾ ರಂಗಳ ಕ್ಷಮಾವಲ್ಲಭ |

ತ್ರೈತ್ ಕ್ಷಾಂತಾಃ ಖಿಲುಲಕ್ಷ್ಯತಾಮನುಗುಣಾಮಾನೀಯತಾಂ ತತ್ತ್ವಯಾ || ”

ಓಂ ಶಾಂತಿಶಾಂತಿಶಾಂತಿಃ

